

a nyakába akasztva. A többiek csak puskával és töltenytáskával legyenek felszerelve. Az újoncoktól számított távolság mintegy 100 méter legyen.

Oktatás: A felszerelés és testtartás legyen lehetőleg egyforma, mert a többségtől elütő felszerelés, színelkülönbőség, vagy testtartás felhívja magára a figyelmet. Az itt bemutatott képnél is a géppuskát vivő és a térképtáskás ember tűnt leginkább szembe és pedig azért, mert ezek felszerelése, illetve testtartása tér el legjobban a többiekétől. Mindezek a dolgok azonfelül, hogy a felfedezhetőséget könnyebbé teszik, egyúttal jó célpontul is szolgálnak.

4. A célok pontos megjelölése.

Az ellenség felfedezése csak akkor válik a csatárokra nézve hasznosítható értéké, ha annak helyét és erejét minden csatár ismeri. Az az ember tehát, aki akár nagyobb gyakorlata, akár jobb látóképessége folytán a célokat felismerte, azonnal jelentse a rajparancsnoknak, illetve közölje a többi csatárokkal. Ezzel a közléssel megtakarítjuk azt a munkát, amibe az ellenség felfedezése minden egyes csatárnak kerülne s a célok felfedezése folytán a tapogatózás helyébe a tervszerű harcéljárás léphet.

Tökéletes gyakorlatra kell tehát szert tennünk a célok helyének pontos és mindenki által érthető megjelölésében. Ez a terepen legtöbbször igen nehéz lesz, mert a célok sohasem lesznek könnyen felfedezhető helyen, hanem a terepen szétszórtan, látszólag összefüggéstelenül és rejtőzve.

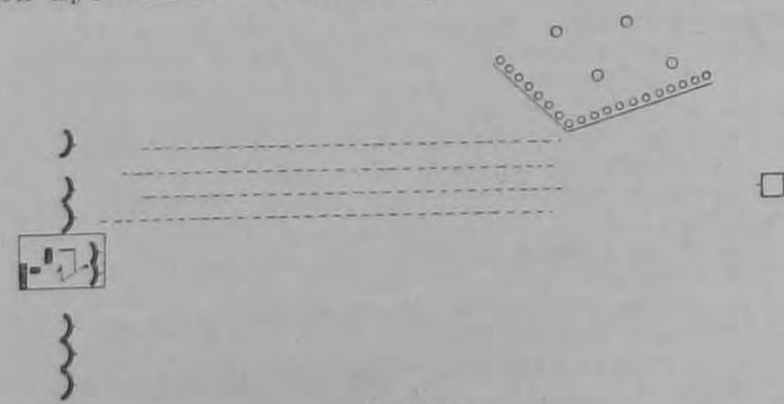
Legegyszerűbb a célok megjelölése akkor, ha a terepen egy jól kiemelkedő tereptárgy, vagy tereprész mellett vannak s helyzetüket ehhez lehet viszonyítani. Pl.: Ellenséges csatárok a kápolna előtt. (15. ábra.)

15. ábra.

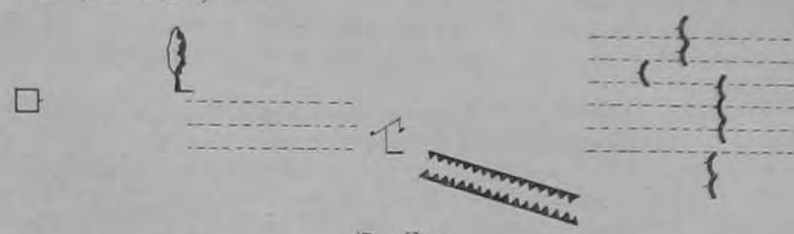
Ha azonban a célok közelében ilyen szembeötölő tereptárgy nincsen, úgy egy kevésbé kiemelkedő, de a megfigyelőhöz egészen közel eső s így mindenki által azonnal felfedezhető tereptárgyról fokozatosan haladunk a célok felé. Ilyen alkalmakkor gyakran kell a hozzávetőleges távolságok méréséhez igénybe vennünk az ujjszélességgel mért távolságot. Vitan felül áll, hogy a távolságoknak ez a mérési módja nem pontos, de kinyújtott karral akkora tévedés, ami a célok megtalálását kérdésessé tenné, sohasem lesz.

Az erdősaroktól balra három ujjnyira van egy karám. A karámtól jobbra és balra ellenséges csatárok nyomulnak elő (16. ábra).

16. ábra.

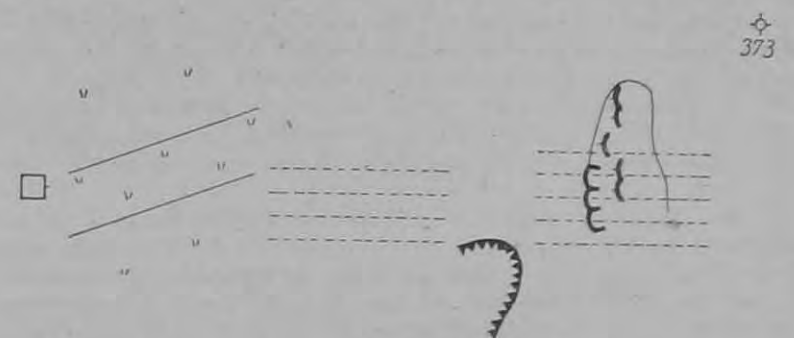
ujjnyi szélességben ellenséges csatárok vannak beásva (17. ábra).

17. ábra.

(A célok megjelölésének gyakorlását ily módon fokozatosan nehezebben megjelölhető célokkal kell fejlesztenünk. Végső fokon már nem szabad kiemelkedő tereptárgyakat stb. támpontul adni, hanem csak a terep színelkülönbségeit.)

Tőlünk a legmagasabb domb felé egy élénkzöld füves csík húzódik. A csík felett és a túlsó végétől három ujjnyira jobbra egy barna földmeredély látszik. A földmeredélytől balra két ujjnyira van egy szürke, palás szakadék, abban ellenséges csatárok vannak (18. ábra).

18. ábra.

(A célok megjelölésének gyakorlása úgy lesz a legeredményesebb, ha azt a célok felismerésének gyakorlásával és a távbecsléssel összekötjük. Különálló gyakorlása nem áll a kiképzési cél szolgálatában és idővesztést jelent.)

5. Távbecslés.

Tüzünk hatása nagyban függ a távolság helyes megállapításától, mert, ha azt a távolságot, amely közöttünk és az ellenség között van, helyesen állapítottuk meg, akkor lövéseink a célba esnek, míg meg nem felelő irányzékállással leadott lövéseink csak arra lesznek jók, hogy tüzelőállásaink helyét az ellenségnek eláruljuk s így az — ellenhatás nélkül — gépeivel gyorsan leküzdhessen.

Különösen fontos a távolság pontos megállapítása akkor, ha az ellenség meglepésére van alkalmunk. Hogy a meglepés egyáltalán sikerül-e, jórészt attól függ, vajjon ismerjük-e a pontos távolságot, amelyre tüzelnünk kell.

A távolságokat megállapíthatjuk becslés és mérés útján, de átvehetünk távolsági adatokat más csapatoktól is. A távolság megállapításának leggyakoribb módja a távolság megbecslése.

A távbecslés a célokon eszközölt megfigyelés és ismert, beidegződött hosszakkal való összehasonlítás útján történik. Gyakorlatoknál a két módszer együttes alkalmazása hozza meg azt az eredményt, amely a távolságok hiba nélküli becslésére képesít.

A csatárnak elég, ha addig a távolságig tud megbízhatóan becsléni, amíg puskáját használnia szabad. Ez a távolság csak 400 méter ugyan, de, mert a csatár sohasem lesz egyedül, ezért több puská összefogott tüzelés alkalmazási határáig, tehát 800 méterig kell tudnia távolságot becsléni.

Első kép. 25 méterre egy fejalak, 1-2-3-400 méterre egy-egy célesoport, melyekben egy álló, térdelő, fekvő és fejalak van. A célesoportokból először csak egy-egy alak jelenik meg pl. 25 méterre a fejalak és 1-400 méterre az álló alakok. Azután 1-400 méterre csak a térdelő alak, és így tovább.

Oktatás: A legközelebbi alak, melynek csak a feje látszik, 25 méterre van tőlünk. Ezt a távolságot mindenkinek különösen jól meg kell jegyeznie, mert az emberek nagyobb része eddig a távolságig tudja a kezigránátját

Vagy: Előttünk pl. kb. 100 m.-re van egy élénkzöld, egyedül álló lombos fa. A lombos fától két ujjnyira jobbra van egy gémeskút. Ettől féljobbra hátrafelé egy árok húzódik. Ott, ahol az árok eltűnik és attól balra öt-

eldobni, s így ez a távolság, miután az ember-ember elleni küzdelem itt kezdődik a közelharc távolság.

Az álló alakok közül az első 100, a második — 200, a harmadik 300, a negyedik 400 méter távolságra van tőlünk.

A távolságokat helyesen csak úgy fogjuk tudni becsülni, ha megjegyezzük magunknak a most látott célok nagyságát s azok fokozatos elmosódottságát. Nem elég azonban csak egy távolság pontos megjegyzése pl. az első 100 méteres, mert, amint látjuk, a 100 méteres vonal hossza az egyes célok között, azok távolságával látszólag folytonosan rövidül. Az első 100 méteres távolságnak hosszabb távolságra való többszöri felrakása tehát, a céltávolság megbecslésében nagy tévedéseket eredményezhet. Ellenben, ha a célok nagyságát és kivehetőségét jegyezzük meg magunknak, de azt alaposan, akkor lesz egy biztos zsinórmértékünk, amelyhez a bárhol ugyanilyen távolságokra látott célokat hasonlítani tudjuk.

Második kép. Távolságonként az első képen megjelölt teljes célesoport látható.

Harmadik kép. Az összes célesoportok egyszerre láthatók.

Oktatás: Hasonlóan az első kép oktatásához, a láthatóságra, elmosódottságra és a célok fokozatos kissebülésére hívjuk fel a figyelmet.

Negyedik kép. Az egyes távolságokon a jelzők eredeti felállítási helyétől oldalt is célok jelennek meg. A világítás ugyanolyan legyen, mint az eredeti képnél volt.

Az újoncok meg kell, hogy mondják, melyik távolságon látott képhez hasonlít legjobban az újonnan megjelölt cél, azaz milyen távolságra van. A bemondások után az eredeti helyen és távolságon levő jelzők közül is megjelenik a gyakorlatvezető jelére egy-egy jelző ugyanazon testhelyzetben, mint amilyenben az új cél jelent meg, hogy az összehasonlításra minél több alkalom nyíljen.

A 400—800 méteres távolságokra a távbecslés ugyanazon módszer szerint történik, mint a 100—400 méteres távolságokra.

A távbecslésnek ezt az elemi oktatásmódját addig kell más és más testhelyzetben és terepen gyakorolnunk, míg minden egyes emberünk becslése teljesen biztos.

A távolságbecslésnek egy másik módja az, hogy a cél távolságát egy már ismert távolsággal összehasonlítjuk. Megjegyezzük magunknak pl. a 300 méteres távolságot, hogy az milyen messze esik tőlünk. Ezzel a módszerrel azonban csak azokra a távolságokra becsülhetünk, amelyeket sokszoros és különféle gyakorlat által biztosan megjegyeztünk magunknak, mert pl., ha a 300 méteres távolságot egy nagyobb távolságra próbáljuk többször felrakni, vagy egy 200 méteres távolságra akarjuk osztani, minden esetben hibásan fogunk becsülni.

Csak, ha már jó időjárás mellett, a kis- és közép távolságokon belül levő célokat minden egyes emberünk biztosan becsüli, térhetünk át azon elemek oktatására, melyek a helyes becslést befolyásolják. Ennél az oktatásnál akkor járunk el helyesen, amikor csak ezeket a célok láthatósága közötti különbségeket mutatjuk be az egyes távolságokon az újoncoknak.

Ötödik kép. Egy csatárlánc a nappal szemben, egy másik csatárlánc a napnak háttal jelenik meg. Mindkét csatárlánc a becselőktől egyenlő távolságra van. A felhívottak becslése után.

Oktatás: A nappal szemben levő csatárlánc az éles megvilágításban jóval nagyobbak látszik, mint a napnak háttal álló, s így azt kisebb távolságra fogjuk becsülni, noha a két távolság egyenlő. A két kép közötti különbséget jól meg kell jegyeznünk, hogy ezt a csalódást ki tudjuk küszöbölni.

Térközök szélességének megbecslése a legnehezebb, miután a térközök határai és a becselő között húzott egyenesek szöveget képeznek. A szög nagysága egyenlő szélességnél távolságonként változik, éppen ezért az ebben való általános kiképzés lehetetlen és hiábavaló munka.

Térközbecslésnél egyetlen célravezető módszer, hogy a távbecslésben való kiképzés megfelelő előrehaladásával a legkiválóbb távbecslőket kiválasztjuk és azokkal különböző távolságokra, pl. 50—100 és 200 m. szélességek becslését be-sulykoljuk.

6. Más irányból felbukkanó célok felismerése.

A célok felismerésének egyik változata, hogy a célokat meglátjuk akkor is, ha azok valamilyen leleményességgel megfigyelésünk alól ki akarják vonni magukat. Sokszor előfordul, hogy hatásos tűzünkbe került ellenség fedezék mögött elhúzódik eredeti támadási irányától és új irányból való felbukkanásával minket meglepni vagy legalább is megtéveszteni igyekszik. A más irányból felbukkanó célok felismerése tehát éppen olyan fontos, mint a célok első ízben történő felfedezése.

Első kép. Jelzők középtávolságon rejtőzve legyenek. A gyakorlatvezető jelére különböző időben és sorrendben, rövidebb-hosszabb szökelleseket hajtanak végre. Midőn egy fedezékhez érnek, abban fedve, az eredeti előnyomulási iránytól 100—150 m.-re oldalt kitérnek és az előnyomulást, mint előbb, folytatják.

A fedezék mindkét irányban engedje meg a kitérést, hogy az újoncok széles terepsávot legyenek kénytelenek szemmel tartani.

Második kép. Mint az első, csak hogy a jelzőkből az eredeti támadási irányba is látható egy-két fejalak.

Oktatás. Azzal számolnunk kell, hogy az ellenség is igyekszik a mi eszünkön túljárni és leleményességével mindig új és új helyzet elé állítani bennünket. Az új helyzetekből folyó meglepődésünket pedig saját javára ki akarja használni. Az bizonyos, hogy aki leleményesebb, az előnyben van az ellenfelével szemben, résen kell tehát lennünk, hogy az ellenségnek ne sikerüljön minket becsapnia. Legjobban azzal védekezünk az ellenség fufangja ellen, ha nemcsak a szemközti levő, hanem az oldalt eső terepet is állandóan figyeljük és minden változást, ami az ellenség magatartásában történik, azonnal észreveszünk.

Ha csak szemben figyeltünk volna, az ellenség jól számított, amikor a fedezék mögött elhúzódott és amíg mi szemből várjuk, addig ő új támadási irányából — megfigyelésünk és tűzünk alól kivonva magát — jókora tért nyerhetett volna.

Még ügyesebb volt az ellenségnek a második képnél látott magatartása, amikor egy-két embert az eredeti támadási irányban hagyott, hogy figyelmünket a többi emberéről elvonja.

VII.

A puska harci értékesítése.

A puska a gyalogság általános egyéni fegyvere.

A puska jelentősége abban áll, hogy azzal a csatár minden harc helyzetben, minden körülmények között, tehát még akkor is képes harcolni, ha más fegyvere nincs.

A puskanak e nagy jelentőségénél fogva, annak a lehető legjobb, sőt tökéletes értékesítésére kell törekednünk, amit csak azzal tudunk elérni, ha a csatár a tűzharc alatti tevékenységeket teljes pontossággal, szokászerűen helyesen hajtja végre.

A tűzharc alatti tevékenységek — a tüzelőállás helyes megválasztásán kívül — a következőkből állanak:

1. a tüzelőállás helyes elfoglalása,
2. annak megbírálása, hogy mikor tüzelhet találati valószínűséggel a csatár,
3. a saját és az ellenséges tűzhatás megfigyelése,
4. a parancsnok és az ellenség megfigyelése,
5. irányzék állítás,
6. a tűz megkezdése,
7. célzott tűz leadása,
8. célok értékelése s eszerint a céltárgy megválasztása,
9. tűzgyorsaság,
10. tűzbeszüntetés, fedezés,
11. tűzösszpontosítás, tüzelőosztás,
12. lőszer felhasználás,
13. lőszerrel való takarékoskodás,
14. lőszer pótlás.

1. A tüzelőállás helyes elfoglalása.

Ha a tüzelőállást helyesen választottuk meg, nem kevésbé fontos annak megfelelő elfoglalása is. Sohasem szabad a tüzelőállás elfoglalásával s ügyetlen tüzelési előkészületekkel magunkat az ellenségnek elárulnunk.

Első kép. Csatárlánc egy kis mélyedésben. A rajparancsnok vezényszavára a csatárok a fedezésből kibújnak, a tüzelési előkészületeket láthatóan teszik meg s azok elvégzése után jó idő múlva megkezdik a tüzelést.

Második kép. Mint az első kép, azon különbséggel, hogy a csatárok a tüzelési előkészületeket fedve teszik meg s csak azután foglalják el a tüzelőállást, mikor ezzel elkészültek. A tüzelőállás elfoglalása után a fedezékben elkészített puskatámasztékot helyezik el s aztán megkezdik a tüzelést; majd folytatják a tüzelőállás berendezését.

Ujoncok a csatárláncnál legyenek.

Oktatás: A tüzelőállást akkor foglaljuk el helyesen, ha azt az ellenség nem veszi észre s tüzünkkel az ellenséget meglephetjük. A meglepetés érdekében áll, hogy az előkészületeket rejtve, sőt lehetőleg fedve tegyük meg és csak akkor foglaljuk el a tüzelőállást, ha ezekkel készen vagyunk, mert így, mihelyt célt mutatunk az ellenségnek, mi is azonnal tudunk rá tüzelni.

Lássuk, hogy tulajdonképpen miből állanak a tüzelési előkészületek? Mindazon tevékenységek, melyek a feltámasztott puskából leadott célzott lövést megelőzik, a tüzelési előkészületekhez tartoznak. Eszerint szokás után a tüdő pihentetése, azonkívül az irányzékállítást, zárócsapó kinyitása és amikor csak lehetséges a puskatámaszték előkészítése képezik a tüzelési előkészületeket. Ha az itt mondott sorrendben készülünk elő a tüzelésre, amit egyébként a csatárláncnál is láthatunk, akkor helyesen járunk el.

Harmadik kép. Egy csatárlánc teljesen sík terepre szokell. A tüzelőállás elfoglalása után a csatárok azonnal tüzelni kezdenek — a rajparancsnok parancsára — és csak azután gondoskodnak puskatámasztékról, álcáról, valamint felváltva a tüzelőállás további berendezéséről.

(Folytatjuk.)

Az óceánrepülés kulisszái mögül.

Irta: **UDVARY JENŐ.**

Az idejű repülőévad bővelkedett a jelentőségűteljes és világszerte feltűnést keltő eseményekben. Különösen az óceánrepülők teljesítményei okozták a társadalom széles rétegeiben rendkívüli érdeklődést, mert vállalkozásaiknál ritka érdekességgel egyesült az új ösvényeket taposó hősiesség a modern romantika állandó izgalmaival, ahol az ember, a gép s a tudomány kemény ütközeteket vívott az elemekkel, a távolságokkal és első sorban önmagának, valamint alkotásainak fogyatékoságaival.

Bármily magasra értékeljük is az óceánrepülők ritka teljesítményeit, hiba volna azok jelentőségének megítélésénél a napilapoknak javarészt túlzott beállítá-saira támaszkodni. Az óceánrepülők élményeinek regényes részletei után talán érdemes néhány pillanatra szétnyitni a kulisszák függönyét és szemügyre venni azokat az apróbb-nagyobb rúgócskákat is, amelyek egy-egy ilyen világhírű vállalkozást a megvalósulásig vittek.

Nem ritka eset, hogy az e fajta kíváncsiság némi csalódást okoz és egy kissé leszállítja esetleg az ünnepelelt hősokeket a magasabbrendűség lépcsőfokairól. A tárgyilagosság azonban többet ér az illúzióknál és a valóságához közelebb álló képet rajzol a figyelő elé, mint amit a külsőségek után ítélő futólagos szemlélet nyújtani tud.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy az Atlanti Óceánt nem az amerikai Lindbergh, hanem az angol Alcock és Brown repülte át első ízben. Még hozzá nem valami speciális óceánjáró géppel keltek át első ízben Újfundlandból Írországra, hanem közönséges Vickers-típusú katonai repülőgéppel, amelyet a háború végén szériában állított elő az angol ipar. Igaz, hogy Alcockék távolsága alig volt több 3000 kilométernél, míg az 1927-beli óceánrepülők teljesítményei 6000

kilométer körül jártak, de tekintetbe kell venni, hogy a 6000 kilométer többi része szárazföld fölé esett, úgy, hogy a tenger fölött az utóbbiak is csak 3000 kilométer tettek meg.

A másik tény, amelynek jelentősége kimagaslik a többi közül, abban a nagy különbségben összpontosul, amely Lindbergh newyork—párizsi repülését a többi óceánrepülő tettétől feltűnően megkülönbözteti. Amíg ugyanis a többiek leginkább másod-, harmad- vagy negyedmagukkal indultak el az óceán átrepülésére az időjárási viszonyoknak heteken, sőt hónapokon át tartó gondos tanulmányozása és mérlegelése után, amikor gépeiket már hetvenhétszer kipróbálták és a világot hírlapok útján telekürtölték, — legtöbbször anélkül, hogy céljukat elérték volna, — addig Lindbergh a „Spirit of St. Louis” nevű repülőgépén alig, hogy elhagyta a gyári műhelyeket, néhány próbarepülés után egyedül és jóformán műszerek nélkül vágott neki az Óceánnak s 33 és fél óra után Párisban pontosan célhoz ért. Kétségtelen, hogy hagyományos szerencséjének sok része volt a sikerben, de tagadhatatlan, hogy a szerencséjénél még nagyobb volt a rátermettsége, a vakmerőséggel határos bátorsága és nem kevésbé a szerénysége.

Az óceán átrepülésére irányuló vállalkozások megvalósulásánál különböző indító okok játszottak közre. Az a nemzetközi versengés, ipari és gazdasági téren, amely itt-ott már-már a gazdasági háború szertelenségéig fajul, a repülőiparban is érezteti hatását. Az aeróipar fenntartása és fejlesztése, amelyre főleg hadi szempontok miatt minden államnak szüksége van, horribilis anyagi áldozatokat követel egyrészt a repülőgépek előállításának rendkívül költséges volta, másrészt pedig amiatt, mert a repülőtechnika folytonos tökéletesedése állandóan megkívánja újabb-nagyobb típusok előállítását, feltéve, hogy az illető állam súlyt helyez arra, hogy légierői a kor színvonalán álló repülőgépekkel legyenek felszerelve. A repülőipar állami istápolásához szükséges költségeket, amennyire lehetséges, külföldi kivittel igyekeznek némileg enyhíteni s ezért a repülőgépgyárak mindent elkövetnek, hogy gyártmányaik versenyképességét a legmagasabb színvonalra emeljék. A nagy repülőtúrákon használt repülőgépek sikere különösen alkalmas eszköz arra, hogy az illető gyár fejlettségének külföldön reklámot csináljon és kiváltképpen az óceánrepülések alkottak kitűnő propagandaeszközt az érdekelt gyár, illetve az érdekelt állam repülőiparának javára.

De nemcsak a repülőgyáros vonta le a maga polgári hasznát az óceánrepülések sikereiből, hanem a motorgyáros, aki a repülőgépbe a motort szállította, a lakkgyáros, a benzin és olajkereskedő, a műszerész, a gummigyáros, a csavarkészítő, sőt még a kávékereskedő és a sörfőző is igyekezett magának hangzatos reklámot csinálni abból a valószínűségből, hogy az ő szállítmányaik szintén hozzájárultak az óceánrepülések sikereihez. Tehát a repülőipar reklámja, valamint az ipar magas színvonalához fűződő nemzeti, katonai és kereskedelmi érdekek alkották az óceánrepülések megvalósulásának egyik legfontosabb üttörét.

Nem szabad azonban figyelmen kívül hagynunk, hogy Nungesser és Coli, Lindbergh, Byrd, Acosta, No ville és Balchen Maitland és Hegenberger, Smith és Grebel, valamint a többi atlanti- és csendes-óceáni repülő javarésze tagja a hadseregnek, illetve a haditengerészetnek, mint tényleges állományú, vagy tartalékos katona s így vállalkozásaikat nem lehet teljesen egyéni akciónak minősíteni. Az Egyesült Államokban már hosszabb idő óta megfigyelhető, hogy katonai körökben egyre nagyobb súlyt helyeznek a távolsági és az időtartamrepülések fokozására és előmozdítására. Ezeket a gyakorlatokat egyrészt az Egyesült Államok hatalmas kiterjedése magyarázza meg, másrészt az a körülmény, hogy háború esetén az amerikai hadseregnek számolnia kell avval a lehetőséggel, hogy repülő-óceáni esetleg több ezer kilométeres távolságokat is kénytelenek lesznek megtenni a tenger fölött leszállás nélkül. Eleinte csak a keleti és a nyugati tengerpart között végeztek sikeres légitúrákat. Aztán elszállottak Alaszka-ra, majd 1924-ben egy katonai expedíciójuk — amely útközben Budapestet is érintette — számos megszakítással az egész Földet körülrepülte. A száraz földi túrákat az idén az óceáni túrák követték, a ve-

lyek egy része, mint ismeretes, maradandó sikert hozott részint a bátor vállalkozóknak, részint a repülőgépek tervezőinek, előállítóinak, nemkülönben pedig az egész állam repülőiparának és nemzetközi presztizsének.

A magyar sajtó leginkább csak a mihozzánk közelebb álló atlantióceáni vállalkozásokat ismertette bő részletességgel, míg a csendesóceáni repülőexpedíciók eseményei, különösen pedig azok érdekes háttére, kevesebb figyelemben részesültek. Pedig nem lehetetlen, hogy ezek a dolgok történelmi idők előfutárjai voltak, amelyeknek folytatása előbb vagy utóbb minden bizonnyal várható.

A Csendes-Óceán közepén, mintegy háromezer kilométernyire Kalifornia partjaitól, találjuk a Havai-szigeteket, a Csendes-Óceánnak s azon az Egyesült Államoknak hadászati szempontból egyik legfontosabb támaszpontját. Minthogy háború esetén az Unió és a szigetesoport között a légi összeköttetés fenntartása nagy szerephez juthat, az amerikaiak már most előkészületeket tesznek arra, hogy annak lehetőségét tanulmány tárgyává tegyék. Az idén, június 29-én érkezett el Észak-Amerikából a Havai-szigetek fővárosába, Honoluluba az első amerikai repülőgép, amelynek vezetői Maitland és Hegenberger amerikai repülőtisztok voltak. Utánuk még mások is megkísérelték több-kevesebb sikerrel a Csendes-Óceán átrepülését egy-egy repülőgéppel, míg augusztus végén *egész katonai repülőraj* indult el Amerikából Honolulu felé.

A sors úgy hozta, hogy a raj négy gépe közül csak kettő ért célhoz: a „Woolaroo” és az „Alaha”, míg a másik kettő: az „Arany Sas” és a „Doran kisasszony” — az utóbbi, hasonló nevű hölgytársával együtt — a hullámok és a vihar martaléka lett.

Az *egyedül* repüléseket tehát követte a *raj*repülés és jövőre már talán egész *repülőszázadok* fognak megjelenni a Csendes-Óceán kék vize fölött. Sőt valószínű, hogy a Havai-szigetektől az útiuk holnap már tovább fog vezetni a Fülöp-szigetek felé, amelyeket Spanyolország a spanyol-amerikai háború után 1898-ban pénzbeli kárpótlás ellenében kénytelen volt átadni az Egyesült Államoknak.

Amerika tudatában van annak, hogy a Csendes-Óceán hegemoniájának megszerzéséhez és megtartásához okvetlenül szükség van arra, hogy az egyre megszűbb nyúló amerikai kéz hatalma ne csak a vízre és a szárazra, hanem a *levegőre* is kiterjedjen.

A Csendes-Óceán pilléreinek többi őrei: a japánok és az angolok sem tétlenek ezen a téren. A *japánok* légierőiket lépésről lépésre igyekeznek a kor színvonalára emelni és repülőiparukat, amely gyors ütemben csak keresztülvihető, kiépíteni. A japán szorgalom és szívósság most még csak csendben dolgozik. De nem fog soká késni az az idő, amikor ők is a nyilvánosság elé lépnek s majd az ő expedícióik is megindulnak a Csendes-Óceán felé — egyelőre természetesen csak mint barátságos vendégek és sportbarátok.

Az *angol* birodalom — a Csendes-Óceán harmadik riválisa — sem marad eközben tétlenül. Noha az angol kormánykörök nem *nyóznak* eléggé hangoztatni a két angol-szász testvérnép — az amerikai és az angol — közötti fegyveres konfliktus lehetőségét, mégis figyelemreméltó, hogy Ausztrália kormánya éppen most járult hozzá ahhoz, hogy hadseregének két tapasztalt repülőtisztje: Smith Kingsford kapitány és Mr. Anderson megkísérelje az átrepülést Ausztráliából a Havai szigetekre keresztül Amerika nyugati partjáig, San-Franciscoig.

A különböző transzocéáni repülőexpedíciók háttérében a *felmerült* dolgokom kívül még igen sok, érdekesnél érdekesebb indító okot lehetne felfedezni. Nem szólva Chamberlin útitársáról, a vállalkozószellemű Levine-ről, aki minden valószínűség szerint egy ellene folyó bírói eljárás kellemetlen következményeit akarta ellensúlyozni azáltal, hogy mint Chamberlin utasa, önmagát az amerikaiak nemzeti hőségévé igyekezett előléptetni. Az óceánrepülők kísérleteit tisztességesebb kereskedelmi érdek, így az Európát Amerikával összekötő rendszeres légiforgalom tervének megvalósítása is tette serkentette.

Korai volna azonban a terv közeli megvalósulására már most könnyelmű jóslatot mondani. A legutóbbi események azt bizonyítják, hogy a rendszeres légiforgalomra csak akkor lehet gondolni, ha a repülőmotorok

üzembiztonsága megközelíti majd a hajómotorok és a gőzmozdonyok megbízhatóságát, ha tetemesen növekedni fog a repülőgépek működési sugara* és fokozódni fog a viharokkal szemben való ellenállóképessége.

Amíg ezek a kérdések meg nem oldódnak, addig az óceánrepülés továbbra is súlyos megpróbáltatásokat jelentő, heroikus küzdelem marad az emberi tudomány nyal farkasszemét néző elemek szívós erőfeszítéseivel szemben.

A tankok és azok szerepe.¹

Mi, a trianoni béke nyomorultjai, jóformán csak hallásból, vagy itt-ott egy-egy képes hetilap révén ismerjük a legmodernebb szárazföldi fegyvernemet, a tankot, vagyis harcokocsit.

Nemzetünk, közvéleményünk, mely úgysem foglalkozik valami sokat a nemzetvédelemmel, honvédséggel s Magyarország integritását úgy véli leghamarabb megoldani, ha jó és bőséges bankettekben emlegetik a „nem, nem soha“-t, felhasználja a trianoni tilalmat, hogy egyáltalán szemét hunyjon a haditechnika legújabb vívmányai előtt.

Pedig foglalkoznunk kell legalább teoriában ezen páncélszörnyetegekkel, hogy szükség esetén védekezni tudjunk ellenük. Mint mindennek, úgy a tankoknak is meg van az ellenszere és a neves szakembernek, Heigl mérnöknek köszönettel tartozunk, hogy bemutatja nekünk a tanképítő technika fejlődését az 1926/27. év folyamán.

A szerző művét az első tank leírásával kezdi, bemutatja az egyes típusokat, a mozgási lehetőségeket, hajtószerkezeteket, bevezet a tanképítés technikájába.

Majd rátér a különböző államokban rendszeresített típusok ismertetésére.

Európának legjobb könnyű harcokocsija a cseh „K. H. 50”, míg a nehezek közül az angol Wickers-Tank a legkiválóbb szerkezetű. A cseh „K. H. 50” (Kolo Housenka padását) tank keréken is fut, vagy a hernyóláncon, súlya 6800 kg. Fegyverzete még nincs végleg megállapítva. Az ú. n. hímmemű tanknál 1 drb 35 m/m ágyút találunk, míg a nőnemű 1 drb Maxim- és nem Schwarzlose-féle géppuskával rendelkeznek. Hernyóláncon óránként 12 km-t tud megtenni, kerékekkel 35 km-t, 1 napi maximális teljesítménye 300 km, 160 l. benzinkészlettel rendelkeznek. Kezeléséhez 2, legfeljebb 3 ember szükséges. A harmadik ember számára csak kevés hely áll rendelkezésre.

Mindenesetre az új cseh harcokocsi jobb a Renault-féléknél, sebessége másfélszer nagyobb azokénál. Legfőbb hibája ugyanaz, mint a többi tanknál: a „süketség és rövidlátás”. Mindenki, aki valaha tankban ült, tudja, hogy a külvilágot csak egy egész kis résen át látni s a nagy lárma miatt nem lehet a szomszédok parancsát, jelzéseit megérteni. Leghatásosabb ellensége az aknavető, a 13 m/m géppuska, az ágyú, a lángvető és a kézi-gránát kötegekben.

A nehéz angol Wickers-Tank, tulajdonképpen — dacára erős fegyverzetének (1 ágyú és 3 géppuska) 10 fő kezelőlegénységgel — elég könnyű, kb. 50 t. s mert 25 km-t meg tud óránként tenni, elég sebes is, ellenben a páncélja nem nagyon erős.

A mű III. fejezete a harcokocsik taktikájával foglalkozik. Ismerteti az 1918-i taktikát, elmondja a tankok szerepét a hirbedt Cambrai-i és az 1918 aug. 8-i csatában. Összehasonlítja az akkori harcmodort a modern tanktaktikával, felemlíti a gyorsíratú kocsik alkalmazását a háború kezdetén, a nagy mozgások alatt.

Érdekes módon és kimerítően tárgyalja a szerző a tankok elleni védekezés módját.

Minden méregnek meg van az ellenmérge! Nekünk is foglalkoznunk kell ezen legmodernebb fegyverrel, már csak azért is, hogy tudjuk, mivel fognak ellenségeink a jövő háborúban nekünk kedveskedni.

S—y.

* Az a távolság, amit benzinfelvétel nélkül egyhuzamban még tudnak tenni.

¹ Ing. Fritz Heigl „Taschenbuch der Tanks“ Ergänzungsband 1927. 181 oldal, 65 ábra és 13 táblával. München 1927. I. F. Lehmann's Verlag.

Alkoholizmus és bűnözés.

Irta: dr. TÜREI-OSVÁTH ISTVÁN
m. kir. rendőrfogalmazó.

A kriminálpszichológia mint tudomány, a bűnözések lélektani okai után kutatva, a statisztikai adatok tömegével bizonyította be, hogy a pusztító nagy társadalmi betegségek közül az ember erkölcsi életmozgásaiban az alkoholizmus a legnagyobb súllyal bíró tényező.

Nem jelenti ez a megállapítás azt, hogy az alkohol talán károsabb lenne, vagy nagyobb vészt jelentene, mint két alig leküzdhető segítőtársa: a vérhaj és a tüdővész. De romboló hatóereje az egyén életében ezektől eltérően érvényesül. Mondhatnám, hogy az emberi gyengeségnek azokon a területein garázdálkodik, amelyeket az említett másik két hiéna birtokba venni nem tudott, vagy amelyekben a további működést céltalan idővesztésnek tekinti.

Az alkohol munkája nem sietős... Mintha tudná, hogy mérgező hatása gyorsan nem jelentkezik. Nem mohó, nem falánk, mert biztos a sikerében. Ártatlanul látszó, lassú, de állandóan alattomos settenkedése éhes pók módjára szövi a cselvetés hálóját, csepegteti a gondúzó mámor veszélytelennek ismert mézét, de ugyanekkor megőrli az ellenállás alapjait. Az alkohol a mámor minden pillanatáért súlyos adót követel... rabol kegyetlenül.

Nem azok érdekében akarom ez alkalommal a kérdés sötét oldalát világossá felé fordítani, akik valóban józan mértéket tartanak a szeszes italok fogyasztásánál, nem törekszem arra sem, hogy őket ezen szokásuktól eltérésre indítsam, csupán azon cél vezet, hogy most, amikor az emberek nagyrészt olyan idegenül mennek el egymás mellett, amikor más szerencsétlenségével, vergődésével nem törődnek, mindenki észrevegye, egynéhány perere komolyan gondolkodóba essék azok szomorú sorsa felett, kik a mámor karjaiból szabadulni már nem képesek.

Nem célom továbbá az sem, hogy a szeszes italoknak a szervezetre, a szervek működésére káros hatásait ismertessem; erre nem is érzem magam hivatottnak, ez az orvostudomány feladata.

Rá akarok ellenben mutatni az alkoholizmus lélektani, erkölcsi hatásaira, meg akarom világítani élesen az élet sötét útjainak azon ösvényét, amelyre rálepe és amelyen haladva, a tehetetlen áldozatra a legkeservebb pusztulás leselkedik. A romboló munkának szervezeti és lélektani eredményei összefüggnek, szinte egymásból folynak.

Ez az alattomos munka az érzékeken, az állítólag kellemes, kéjes érzéseken, a mámoron át kezdetben a test épségét, erejét ostromolja, a gátat iparkodik áttörni, hogy azután az ár fékevesztetten ragadja el mindazt, ami útjába kerül.

Az alkoholista káros szenvedélye lépésről lépésre hódít tért magának áldozata belsőjében. A test ostromát követi a szellemé... a mámoros hangulat minél gyakoribb előidézése, ami kezdetben csak ártatlan élvezet, később rendszerré válik, majd parancsoló szenvedély, az öntudat, a józan önfegyelműzés képzetét háttérbe szorítja, a normális gondolatársítást téves irányokba kényszeríti, az erkölcsi felfogás tisztaságát elhomályosítja.

Veszendőbe mennek az erkölcsi értékek. Azok a lelki javak, amelyek mindenkién akkora súlyt képviselnek, akkora erőt jelentenek, amely mértékben képesek ellentálni az alattomos kísértéseknek.

Az alkoholista akaratereje káros szenvedélye hatalmának fokozatos erősödésével fordított arányban fokozatosan gyengül, erkölcsi világnézete tompul, szinte öntudatlanul és észrevétlenül elveszti ítélőképességét. Társadalmi érintkezéseiben gerinctelen, könnyen befolyásolható lesz, szellemi önállósága ingadozó, megbízhatatlan, tehát értéket már alig jelent.

Az akarat — ami jelenti az elhatározási és véghezviteli képességet is — megsemmisülésével az alkohol a csatát már meg is nyerte. Kénye-kedve szerint bánik el a szellemi ronccsal, amely a testi erőt sem képes tartani. Puhítja az életerős, immunis talajt, céltudatos hangyaszorgalommal, könnyörtelenül. Hogy az általa valóban hozzáértéssel megmunkált helyeken a végzet fekete enyészete azután mindent semmivé tegyen.

Az alkohol kitermeli a bűnt, eltiporja az emberi jót, a lelki tisztaságot, zsarnoki módon kiirtja a megértést, a hitet, a bizalmat... az erkölcsi egyensúly megölésével — ennél szomorúbb kontraszt alig képzelhető — szüli az élet erkölcsi halottjait. De azután sem hagyja őket cserben, mert nemcsak életet ad nekik, hanem gondoskodik foglalkoztatásukról. Neveli őket.

A szellemében és szervezetében visszafelődött, akarataiban és tudatos, nemes célokra törekvő cselekvőképességében megingatott egyén fogékonysága a bűnözések és megtántorodások iránt fokozottan intenzív.

Nem vitatható, hogy a büntetendő magatartások és cselekmények nagy százalékát az alkohol hatása alatt követték el, amikor az egyén, átkos szenvedélye karmáiban, mámoros, esetleg öntudatlan, de feltétlenül öntudatlan, belátásában károsan befolyásolt állapotban, nem tud vagy nem képes számot vetni cselekményének erkölcsi és büntetőjogi következményeivel.

Az alkoholizmus kietlen, örömtelen birodalmában egymásra talál a diadalmas delirium sok-sok lezüllött rabszolgája... nyög akaratképtelenül a zsarnok kénye alatt, apatikusan teljesíti mintegy szuggesztív álomban az esztelen, hihetetlen parancsokat.

Felvonul előttünk e tragikus birodalomban a heti keresetét valamikor rendszeren a családjához vivő, mest kocsmázó munkásember; látjuk a nincstelenség elkeseredett, vésztojós tekintetű, züllöttségében elszánt alakjait, a mámorért koldusfilléreit cserébe átengedő sarki kéregetőt, a kínzó, tartalmatlan féltékenység reménytelen komorságát, magabazárkózását vagy véres megvadulását; láthatjuk a családi tűzhelyek, a béke, az egyetértés erőszakos megbontását; láthatunk síró, görcsös szenvedőket, öngyilkosságra, gyilkosságra előkészülőket, minden emberi nemes érzésből kivetkőzött szörnyeket, vegyesen férfiakat és nőket, sőt serdületlen gyermekeket; láthatjuk az átöröklés torzszülőtteit, a béna, nyomorék, hülye, elsatnyult utódokat, a testükben és lelkükben halálosan megmérgezteket, amint révedező, üveges szemekkel kullognak erkölcsi terhük súlya alatt, amint tehetetlenül engedelmeskednek mindenható szenvedélyüknek, cselekszenek minden józan számítás híjával, vonszolják ellenkezés és panasz nélkül a borzalmas igában kimerült testüket, feláldozák erejüket, egészségüket, az erkölcsöt, az életet bódító nyomorúságuknak, szenvedélyüknek.

Az alkoholnak a nyomor által is támogatott eredményes munkája egyengeti az útját a másik két hatalmas testvérnek, hozza az áldozatok számára a tuberkulózis emésztő lázát, fertőzi meg a jövő generáció szellemi és testi épségét, bomlasztja fel helyre nem állítható módon az értelem egyensúlyát. Hihetetlenül pazar bőkezűséggel szórja dús „ajándékait”, szolgálataiba fogadja inyenc falatul a nemesebb vadak számára a kokaint, a morfiomot.

Csalogatja a megbódultakat birodalma édenkertjébe; a csábos mámorban belépteti őket a rózsássá varázsolt kert ajtaján, ahol az áhított fokozott gyönyörök, a kéj, az élvezetek eldorádója helyett metsző, kiméletlen hidegséggel vár minden egyes áldozatra szubjektíve az öntudatlan közöny, az életundor, objektíve a megvetés, a társadalmi életből való kiközösítés, a tébolyda, a börtön és — talán a különösen érdemesebbek részére — a keserves halál minden változata.

És azután... az ártatlan alkohol újabb esábitásra, újabb prédára indul... Biztos a sikerében és hát az ő munkája soha nem sietős!

Nyilvánvaló, hogy itt gyors segítségre van szükség; és nem szenved kétséget, hogy az állandóan pusztuló, gyengülő magyar fajtánk érdekében e súlyos népbetegség terjedésének lehető megelőzésére, korszerű gyógyítására a társadalom és az állam minden rendelkezésre álló eszközt haladéktalanul sorompóba kell állítani, mert ez erkölcsi nyomorultak ha lázadni nem is képesek átkos szenvedélyük ellen, de tiszta pillanataikban lázas, égő szemükből mindenkor kisugárzik felénk esdeklő óhajuk: „Mentsétek meg a lelkeinket!”

Mi a kakastoll?

Beszédes, élő jel — mint a fészület —
Igéi: „Rend”, „Csend”, „Igasság”, „Becsület”...

Vályi Nagy Géza.

A MI HŐSEINK

Vitéz Békési Sándor tiszthelyettes.

A mozgósítás első napjaiban mint esendőr a nyíregyházi szárny állományában teljesített szolgálatot. 1914. év októberében tábori esendőri szolgálatra jelölték ki s a 7. hadseregparancsnoksághoz nyerte hadrendi beosztását, ahol 1915 április végéig teljesített tábori esendőri szolgálatot. Innen került azután május elseje körül a 20. honvéd népfőlkelő gyalogezred parancsnokságához.

Békési Béla alezredes ezredparancsnok ugyanis az ezredtörzsnél, az ezred tábori rendészeti szolgálatának ellátására népfőlkelőkből egy tábori esendőrosztagot szervezett. *Parancsnoknak azonban egy feltétlenül megbízható, erélyes, hivatásos esendőrt akart.* Ezirányú kérését méltányolta fel-

Vitéz Békési Sándor tiszthelyettes.

sőbbsege, amikor Békési esendőrt vezényelte az ezredparancsnoksághoz, mint tábori esendőr osztagparancsnokot.

Békési tiszthelyettes — akkor még Benics — csakhamar kiérdemelte ezredparancsnoka bizalmát s különösen a Kolomea, Horodenka, Zalescsiki irányában való előnyomulások alkalmával szolgáltatott mint hírszerző járőrparancsnok értékes adatokat az ellenséges állásokról.

Békési tiszthelyettes azonban nemcsak mint tábori esendőr állotta meg a helyét, hanem azt is sikerült bizonyítania, hogy mint *harcos katona* is az elsők közé tartozik. Ugyanis 1915. év november 14-én Muszakrownál (Galicia) az oroszok az ezred III. zászlóaljánál a frontot áttörték s az egész zászlóaljat elfogták. Félő volt, hogy az így keletkezett nyíláson beözönlő oroszok a hegyes terepen az egész ezredet bekerítik. A telefont az oroszok szétlőtték és így intézkedni nem lehetett. Az ezredparancsnok erre Békési tiszthelyettest küldötte az ezredparancsnokság figyelőhelyéről le a völgybe, a

II. zászlóaljhoz, azzal a parancsal, hogy egy század az oroszok tűzzel való lekötése végett vonuljon azonnal a megfigyelőhelyre. Békési tiszthelyettes — sajnos — későn érkezett. A zászlóalj az orosz roham hatása alatt már visszavonulóban volt s így a nagy zűrzavarban a parancsot kézbesíteni nem tudta. Lelkes szavaira azonban mintegy három szakasznyi népfőlkelő követte őt s rövid idő múlva gyilkos tűzzel árasztották el az üldöző oroszokat.

Az üldözésben megzavart oroszok három ízben intéztek eredménytelen rohamot Békési tiszthelyettes állásai ellen. Két óra hosszat tartott a küzdelem s ezen idő alatt az egész ezred új állásokban helyezkedett el. Békési tiszthelyettes csak parancsra vonult vissza. Vesztesége egy halott és három sebesült volt.

E tettéért az elsőosztályú vitézségi éremmel tüntették ki.

A másodosztályú ezüst vitézségi érmet 1916 júliusában a Szlarinánál vívott harcokban szerezte. A 7. cseh dragonyosezred veresége folytán visszavonulni kényszerült 20. népfőlkelő gyalogezred utóvédjénél volt népfőlkelő tábori esendőreivel és az utászszakasz egy részével beosztva. E harcok súlyosságára jellemző, hogy kilenven emberből csak nyolc maradt meg, a többi elesett és hadifogságba került.

Békési tiszthelyettes 1917 január végéig maradt a 20-as népfőlkelőknél. A front elcsendesedésével a gyalogezred tábori esendőrosztaga feloszlott s őt a 8. lovashadosztály parancsnoksághoz osztották be, ahol egészen a háború végéig teljesített szolgálatot.

Háborús magatartását a Kormányzó Úr is méltányolta és vitézzé avatta a hős esendőrt.

Az a tette, amiért az elsőosztályú vitézségi érmet kapta, művészi rajzban is megörökítést nyert az utókor számára.

CSENDŐR LEKSZIKON

117. Kérdés. *A tettes felgyújtja a tulajdonában levő tanyaházat. Ez a tanyaház a községtől több kilométernyi távolságban magános épület s felgyújtásával mások élete vagy vagyona nem forgott veszélyben. A Btk-be ütköző cselekmény-e a felgyújtás?*

Válasz. A Btk. 422. §-ának 2. bekezdése értelmében, ha a felgyújtott tárgy a felgyújtó tulajdona volt s a felgyújtás közveszéllyel nem járt, nem állapítható meg a gyújtogató büntetése. Ilyen esetben tehát csak a Btk. 382. §-ának alkalmazásáról lehet szó, ha ugyanis a felgyújtott tanyaház biztosítva volt s a tulajdonos azzal gyanúsítható, hogy a felgyújtást a biztosítás összegének felvétele végett követte el.

118. Kérdés. *A tettes a sértett zsebéből kilop egy levelet, amely arról szól, hogy a sértettnek állást kínálnak fel. A tettes elolvastván a levelet, maga jelentkezik az állásra, meg is kapja s a később jelentkező sértett állás nélkül marad. Mit követett el a tettes?*

Válasz. A tettes a kérdésben leírt cselekményével a Btk. 327. §-ának 1. bekezdésébe ütköző, a 2. bek. szerint minősülő levéltitok megsértésének vétségét követte el. Ennek a bűncselekménynek elbírálása a kir. járásbíróhatáskörébe tartozik s csak a sértett fél indítványára üldözhető. Lopásnak azért nem tekintendő a cselekmény, mert ezt a tényálladékot a törvény külön szabályozta s így nyilvánvalólag nem akarta a lopás büntető tételei alá helyezni. A sértett felmerült kárát akár a bünvádi eljárás során, akár polgári per

útján érvényesítheti a tettes ellenében. Ha a tettes felvette a sértett nevét s ily módon jelentkezett az állás elnyeréséért, akkor csalásról is szó lehet, amely bűncselekmény külön fennforog a levéltitok megsértése mellett. Ebben az esetben ugyanis a levél jogtalan birtokbavételén kívül a tettes fondorlatot, tévedésbevitelt és károkozást is megvalósított.

119. Kérdés. *A sértett szívbaja miatt összeesik az utcán s eszméletlenül terül el. Felhasználja ezt az alkalmat a tettes és az ájult embertől ellopja pénztárcáját. Egyszerű lopás vagy rablás (Btk. 346. §.) forog-e fenn?*

Válasz. A cselekmény egyszerű lopás, mert a Btk. 346. §-ába ütköző rablás csak akkor lenne megállapítható, ha a pénztárca elvételét megelőzőleg a tettes vagy valamely társa megtámadta volna s jogtalan mesterkedéssel védelemre tehetetlen vagy öntudatlan állapotba helyezte volna. Itt azonban az elvétel ténye csak annyi kapcsolatban van a sértett öntudatlan állapotával, hogy a tettes ezt az akaratán és számításán kívül előállított állapotot lopás elkövetésére használta fel. A Btk. 346. §-ának alkalmazásáról csak akkor lehet szó, ha a sértett kifosztása a sértett öntudatlan állapotba való szándékos juttatása után történt.

120. Kérdés. *A tettes meglátja, hogy az utcán haladó sértett zsebéből pénztárcája kiesik s ez a sértett figyelmét elkerülte. A sértett nyomában haladó tettes felveszi a pénztárcát s megtartja magának. Lopás vagy jogtalan elsajátítás-e a tettes cselekménye?*

Válasz. A cselekmény lopás. A tettesre nézve ugyanis a földre esett pénztárca nem volt talált dolog. Feltételezhető ugyanis azt, hogy a sértett rövidesen észreveszi pénztárcája eltűntét, keresni fogja s visszajön érte. Arról nem is kell szólnunk, hogy a becsület parancsa szerint ilyen esetben a sértettet figyelmeztetnie kellett volna a tettesnek, nem pedig utánasompolyogva, a pénztárcát elsajátítania. A fennforgó esetben a tettesre nézve a sértett pénztárcája nem volt talált dolog, mert tulajdonosát ismerte s módjában lett volna a tárgynak a tulajdonos által való birtoklását pillanatnyilag helyreállítani. Elveszett tárgynak ugyanebből az okból a pénztárca nem minősíthető, mert ha a tettes köteles találás esetén a hatóságot értesíteni, ugyanígy köteles a birtokost értesíteni, ha ez minden nehézség nélkül módjában áll. E kötelesség csak akkor nem vonatkoztatható reá büntetőjogi értelemben, ha a pénztárcát nem veszi birtokba, bár látja a helyzetet s látja, hogy a sértettet egy szavával károsodástól óvna meg. Hogy azonban a kiesett tárcát birtokba vette a sértett nyomában helyreállítható birtokjogának figyelembe vétele nélkül, ez nyilvánvalóan arra mutat, hogy a tettes idegen ingóságot másnak birtokából jogtalanul el akart tulajdonítani. Ez tehát nem találás s nem jogtalan elsajátítás, hanem lopás.

121. Kérdés. *Egy férjes nő magzatelhajtó szerek alkalmazásával a házasság negyedik hónapjában elhajtja magzatát, amelyet az elvetélés bekövetkeztekor nyomban elás. Megállapítható-e a magzatelhajtás mellett a gyermekölés vagy szándékos emberölés tényállásának is ebben az esetben?*

Válasz. Mindenekelőtt azt kell megjegyeznünk, hogy a gyermekölés büntetést csak olyan anya követheti el, aki házasságon kívül szült gyermeket. Férjes nő tehát akkor sem követheti el ezt a bűncselekményt, ha gyermeke nem férjétől, hanem házasságtörésből származik s ha férjétől tartósan külön is élve, majd nem nyilvánvaló, hogy a gyermek atyja nem lehet a férj. Ha tehát az anya törvényes házassági kötelék hatálya alatt élve öli meg gyermekét, cselekménye szándékos emberölés vagy gyilkosság.

Hogy pedig a magzatelhajtó művelet folytán világra jött magzat olyan emberi lénynek kell-e tekinteni, hogy a gyermekölés, illetve szándékos emberölés avagy gyilkosság ténye megállapítható legyen, az a több, orvosszakértői kérdés eldöntésétől függ. Így például: Élve született-e a gyermek? Érett volt-e? Életre képes volt-e? Mennyi ideig élt a szülés után? Mi volt a halál oka? stb. Ha a magzat ugyanis a szülés (elvetélés) után halt is el, még nem bizonyos, hogy külön ölési cselekményt kell megállapítani, mert például a magzat már a magzatelhajtó művelet folytán szenvedett oly sérüléseket, amelyek halálát előidézték.

Ebben az esetben pedig csak a Btk. 285., vagy 286. §-ának alkalmazásáról lehet szó.

Orvosi szempontból *elhajtás* alatt az *elvetélést* (abortust) t. i. a 7 hónap előtt történt szülést értik. *Korai szülés* pedig a 7. és 9. hónap közt történt szülés. Az orvostudomány elnevezése szerint az elvetélés folytán világra hozott emberi lény, *embrio* (ébrény), a koraszülés által világra hozott pedig *magzat* (foctus).

Minden emberölési cselekmény csak *élő ember* ellen követhető el, mert az emberölés jogi tárgya az élethez való jog. Ezért hullán, méhmagzaton, halva született gyermekben sem emberölés, sem annak kísérlete el nem követhető.

Mikor tekinthető valamely *élő lény* embernek, ez az orvosi és jogi tudományban vitás kérdés. Az orvosok általában a légzőszerveknek az anya testéből való kijövetelével tekintik a magzatot gyermeknek. Mások a szülés megkezdésével, bármely testrész kijövetelével, illetőleg akkor, ha az élő magzat annyira kijött az anya testéből, hogy kívülről megsérthető vagy megölhető. Jóllehet magánjogi értelemben a magzat csak a teljes elválás után tekinthető önálló embernek, a büntetőjog az élet védelme szempontjából már a születés folyamatában levő méhmagzatot embernek tekintti, mert a kiválás megkezdésétől az élőlény többé nem méhmagzat, azért bármely testrésznek az anya testéből való kijövele után emberölést s nem magzatelhajtást kell megállapítani. Természetes, hogy a fejlődésben levő, de éretlen és életre képtelen méhmagzat az anya testéből való távozás után sem veszti el méhmagzatjellegét, mert hiszen fentebbi fejtegetéseink oly magzatra vonatkoznak, amely az anya testéből való teljes vagy részleges távozása pillanatában még él.

122. Kérdés. *A 15 éves tettes gazdasági cselédként szolgál egy uradalomban. E minőségében lófogatú kocsijával vigyázatlan hajtása miatt elgázolja a sértettet, aki belehal a szenvedett sérülésekbe. Felelősek-e a tettes szülei a fiuk gondatlansága által elkövetett emberölésért?*

Válasz. Az elkövetett bűncselekmény a szülőknek semmiféle mulasztásával vagy törvénybe ütköző szándékos cselekményével okozatos összefüggésben nem lévén, bünvádi felelősségükről szó sem lehet. Itt a fiú, ha a büntethetőséghez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége megvan, teljesen önálló bünvádi felelősséget visel. Különben sem áll a tettes szüleinek állandó felügyelete alatt és amellet önálló keresete van. Itt inkább a cselédként szolgáló tettes gazdájának bünvádi felelősségéről lehet esetleg szó, ha megállapítható, hogy a fiatalkorú tettesnek kocsis-szolgálatra való alkalmazásakor valamely körülményből (a gyermek személyi tulajdonságai, a kérdéses fogat hajtásának különleges nehézségei, a tettes már előfordult hibájának és ügyetlenségének tudomása) tudnia kellett, hogy a tettes kezében rossz helyen van a fogat hajtása és szerencsétlenséget is idézhet elő. Köztudomás szerint azonban a földműves-néposztályban általában a 15 éves fiúra is általában rá lehet bízni egy fogat hajtását, mert az erre vonatkozó gyakorlati ismeretek birtokában van. Meg kell tehát általában elégedni a 15 éves fiúnak bünvádi eljárás alá vonásával s kerülni kell ezen túlmenőleg más személyek bünvádi felelősségre vonásával az erőltetettséget. Magánjogi értelemben vett felelőssége azonban az ilyen tettes gazdájának vagy annak, aki rá a mások élete veszélyeztetésével járó munkát bízta, elvileg fennáll.

123. Kérdés. *A bünvádi eljárás során szükségelt erkölcsi bizonyítvány kiállításában a gyanúsított életkorának van-e valamely jelentősége?*

Válasz. Minden bünvádi eljárás alá vont egyénről erkölcsi bizonyítványt kell beszerezni. E szabály alól nincs kivétel akkor sem, ha például egy 12. évét még alig betöltött gyanúsítottól van is szó, mert az erkölcsi bizonyítványban foglalt adatok megbízható kitöltésére a bíróságnak ily esetben is szüksége van. Sőt ha 12 éven alul levő gyermek követ el bűncselekményt, aki ellen pedig semmiféle bünvádi eljárás nem indítható, nagyon helyesen jár el a csendőr, ha a gyermek erkölcsi életéről és erkölcsi életét befolyásoló körülményekről az illetékes községi előjáráságtól bizonyítványt szerez be s ezt jelentéséhez csatolja, amidőn a gyermeket a Bn. 15. §-a értelmében az iskolai hatóságnak átadja vagy a gyanúsítottat értesíti.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Az alezredes úr aranyórája.

Irta: KRAJCSOVICS JÁNOS g. tiszth. (Szeged).

Lapunk folyó évi 11. számában közölt „Csendőr-bravúr” című cikkemből bajtársaim már ismerik néhai Barabás Ignác járásőrmester, volt orsovai örs- és járásparancsnokot. E kiváló altisztnak az alábbiakban ismét két érdekes teljesítményét elevenítem fel.

1900 június 25-én a délutáni órákban M. honvéd-főhadnagy úr, az orsovai honvédszászlóalj népfőlkelő nyilvántartó tisztje, a csendőrlaktanyában felkereste Barabás járásőrmestert és bizalmasan közölte vele, hogy K. alezredes, honvédszászlóaljparancsnok úrnak igen értékes aranyórája láncsal — amit az alezredes úr irodájának asztalán felejtett — eltűnt és még nem sikerült megtalálni; pedig a zászlóaljbeli tiszt urak dél óta folyton azon fáradoznak, hogy azt előkerítsék.

A legénység holmijait és a laktanya rejtett helyeit nagyobb részben már átkutatták; a városban is érdeklődtek már az eltűnt óra után, de eddig még nem sikerült annak nyomára akadni.

Közölte továbbá a főhadnagy úr, hogy őt igen tántja az eset, mert az irodai segéd munkásai is gyanúsítva vannak az óralopással; azért ő az alezredes úrnak azt javasolta, hogy a nyomozással a járásőrmestert bizza meg, ki azt bizonyára eredményesebben fogja tudni lefolytatni.

Az alezredes úr azonban kijelentette, hogy a csendőrséget csak akkor fogja igénybe venni, ha a házi-nyomozás nem vezet eredményre, mert bízik abban, hogy az órát és esetleg a tettest is sikerülni fog csendőri beavatkozás nélkül is előteremteni.

Barabás járásőrmester — megköszönve a bizalmat — jelentette a főhadnagy úrnak, hogy kérésére a vett közlést feltétlenül titokban tartja és észrevétlenül bele fog folyni a nyomozásba, mert ő maga sem szeretné, hogy a feljelentés halasztgatása miatt a lopási eset felderítése esetleg meghiusuljon.

Midőn M. főhadnagy úr az örslaktanyát elhagyta, a járásőrmester is kardot kötött és a városba távozott.

A házi-nyomozás nem vezetett eredményre, ezért aztán nemsokára a zászlóaljsegédtiszt úr is megjelent az örsön és az óralopásról megtette a feljelentést, kérve a nyomozás azonnali bevezetését.

A feljelentés után Barabás járásőrmester kérte a segédtiszt urat, hogy miután laktanyai lopásról van szó, legyen segítségére és gondoskodjék arról, hogy a nyomozás érdekét szolgáló egyes kérései teljesíthessenek.

Elsősorban is arra van szüksége, hogy a zászlóaljbeli legénység (kivétel nélkül) oldalfegyveresen a laktanya udvarára kiállíttassék, hogy ő a legénységet egyenként szemügyre vehesse, mert bízik abban, hogy a legénység között az óralopás tettesét fel fogja tudni fedezni.

A segédtiszt úr természetesen nem hagyta minden szó nélkül a járásőrmesternek ezen hihetetlennek látszó kijelentését, azonban a kívánságnak eleget teendő, közölte, hogy a zászlóalj délelőtt 11 órakor fog a gyakorló-térről bevonulni és ha a legénységet egyenként szemügyre akarja venni, akkor azt a bevonulás után megteheti; ő majd gondoskodni fog arról, hogy az összes legénység 1/2 órára oldalfegyveresen a laktanya udvarán álljon.

A segédtiszt úr eltávazása után a járásőrmester is elhagyta az örslaktanyát, hogy dolgait végezze.

A honvédlaktanya udvarán már állt a legénység, mikor Barabás járásőrmester a kitűzött időre oda megérkezett és az alezredes zászlóaljparancsnok úrnál jelentkezett. Az alezredes úr Barabásnak nyomban megadta az engedélyt, hogy a legénységnél a kívánt vizsgálatot megtarthassa.

Erre a járásőrmester — a zászlóaljbeli tiszt uraktól követve — elindult a szemle útjára; szemléjét az első századnál kezdte meg és lassan haladt a sorok előtt, mindenkit alaposan szemügyre véve.

A sorok mindjobban fogytak, sőt már a negyedik

század közepén tartott és még mindig nem volt eredmény. Egyes fiatal tiszt urak, akik a házi-nyomozásban fáradoztak, a háttérben már lemondóan emlegették, hogy itten még az „öreg zsandár” sem fog tudni eredményhez jutni.

De hát az „öreg zsandár” olykor-olykor szokott meglepő dolgokat is produkálni...

A negyedik századból már csak két ember volt hátra: a kürtös és a dobos; a járásőrmester az utóbbi előtt állapodott meg.

Éles sas-szemét a dobosra függesztette és hosszasan kínoztta nézésével; mikor pedig látta, hogy embere már remeg és sápadozik, — saját zsebéből kivette az eltűnt óra láncát és azt gyorsan elébe tartotta.

Az eléje tartott óralánc láttára a dobos még jobban elhalványult és megingott úgy, hogy a kürtösnek és a járásőrmesternek kellett támogatnia, hogy össze ne essék. De a jelen volt tiszt urakat is igen meglepte e nem várt fordulat.

Az előbb még bizalmatlan tiszt urak, meglepetésükben, az „öreg zsandárt” csaknem megéljenezték.

A járásőrmester most szigorúan rászólt a remegő dobosra, hogy az órát és a láncért kapott 50 koronát azonnal adja elő, vagy mondja meg, hogy hova rejtette.

A dobos — mivel látta, hogy a tagadás hiábavaló — minden szabadkozás nélkül töredelmes vallomást tett; megmondotta, hogy a lopást hogyan követte el és hogy az óra a pénzzel együtt hol van elrejtve.

Vallomása a következő volt:

Szombat lévén, a századoktól 5—5 ember lett munkára kirendelve és azok között ő is részt vett a folyosók és irodák takarításában. Neki és meg két bajtársának az ablakok megtisztítása lett elrendelve, míg a többiek a porotást, torugetést és a suroást végeztek.

Mikor bajtársaival a takarítást megkezdette, az irodákból mindenki eltávozott; csak a munkára felügyelő altiszt volt velük. Az irodákba egyszerre többen mentek be, ki-ki a saját dolgát végezni.

Mikor ő az alezredes úr irodájába bement és az ablaknak tartott, meglátta az íróasztalon felejtett aranyórát és láncot. E felfedezéséről azonban nem szólt senkinek, mert hirtelen az a gondolata támadt, hogy az órát és láncot jó volna észrevétlenül magához venni és értékesíteni; igen szép összeget kapna értük.

Rövid töprengés közben arra a meggyőződésre jutott, hogy ha a lopást felfedezik, úgy sem fogják tudni kitalálni, hogy a takarításban résztvevett sok honvéd közül melyik volt a tolvaj; de meg az irodabeli alkalmazottakra is gyanakodhatnak, mert bejárásuk van az alezredes úr irodájába.

„Tehát gyorsan határoztam, — mondta a dobos — és mielőtt még más is megláthatta volna, én az órát és láncot észrevétlenül a nadrágom zsebébe rejtettem; azután pedig igyekeztem dolgomat elvégezni, hogy onnan minél előbb eltávozhassam.

A még reám várt ablaktisztítás elvégzése után oldalfegyvert kötve, a városba távoztam, hogy B. főhadnagy úrnál — kinél a szabadságon levő tiszt szolgát kellett helyettesítenem — a napi teendőt elvégezzem.

Útközben a láncot zálogba tettem és az érte kapott pénzt az órával együtt — mivel azokat nem mertem magamnál tartani — a zálogcédulába göngyölve a laktanya mellett emelkedő hegyen egy sziklaüregbe rejtettem.

Az volt a szándékom, hogy az elrejtett pénzt apródonként veszem magamhoz, az órát pedig csak akkor, ha szabadságra megyek és magammal vihetem, mert azt máshol szándékoztam értékesíteni.”

Beismerése után a dobost felkísérték az általa megjelölt hegyre, aki ott az egyik sziklaüregből előadta az oda elrejtett órát, pénzt és a zálogcédulát. A pénz is teljes összegében megvolt, mert a láncért kapott 50 korona hiánytalanul előtaláltatott. Az értékek feltalálása után a tolvaj dobost vizsgálati fogságba helyezték.

Barabás járásőrmester, miután a nyomozást befejezte, az órát és láncot átadta az alezredes úrnak és egyben jelentette, hogy az elrejtve volt 50 koronát és a zálogcédulát magával kell vinnie, mert azokat az általa elhozott lánc ellenében a zálogháznak vissza kell adnia.

— Jól van, járásőrmester, — mondá az alezredes úr — a pénzt és a zálogcédulát viheti magával, mert most már ninesen semmi károsodásom, hanem Önnek, mielőtt innen eltávozna, nekünk el kell mondania, hogy hogyan

tudta a láncot oly hamar előkeríteni és a sok honvéd közül hogyan tudta az igazi tettet kiválasztani.

— Ó, az igen egyszerű dolog volt — jelenté a járásörmester. — A lopásról és annak háziyomozásáról még szombat délután értesültem, és miután a lopás örsöm körletében történt, előzetes feljelentés nélkül is kötelességemnek tartottam megkísérelni, hogy az eltűnt óra és lánc hollétét kipuhatoljam. Meggyőződésem az volt, hogy ha a lopást katona követte is el, az értéktárgyakat mégis a laktanyán kívül kell keresni, mert a tettes, a várható kutatásokra való tekintettel a lopott dolgokat bizonyára nem merete magánál tartani vagy a laktanyában elrejtteni. Elhatároztam tehát, hogy a városban puhatólózom az óra és lánc után.

Puhatólózásaim azután eredményre is vezettek, mert a Dunaparton, a gőzhajóállomással szemben levő pénzváltó bankban — mely pénzüintézet nemcsak idegen valuták beváltásával, de arany- és ezüstértéktárgyak zálogbavételével is foglalkozik — ráakadtam az eltűnt óra láncára, mely 50 koronára volt ott elzálogosítva.

Most az egyik tiszt úr közbeszólt, hogy ők az órát mindenütt, csak épen ott nem keresték, ahol a járásörmester megtalálta.

— Igen, tudom, — folytatta Barabás — az urak minden órás- és ékszerészüzletben és a zálogházban is keresték az eltűnt órát és láncot, csak épen a dunaparti pénzváltóbankban nem, mert az uraknak bizonyára nem volt tudomásuk arról, hogy ott is foglalkoznak értéktárgyak zálogbavételével. Pedig a jelzett bankban a láncon kívül még a tolvajra nézve is igen hasznos felvilágosítást lehetett kapni.

Puhatólózás közben én is megfordultam az órás- és ékszerészüzletekben, valamint a rendes zálogházban, de eredmény nélkül. Mikor azonban a dunaparti pénzváltóbankba értem, megtudtam, hogy ott azon a napon egy értékes arany tiszti lánc lett 50 koronáért elzálogosítva.

A láncot épen a déli zárás előtt egy honvéd hozta oda, aki a láncra 50 koronát kért. A zálogkezelő tisztviselő átvette és megmérte, tréfásan meg is kérdezte a honvédtól, hogy talán az övé-e a lánc, mire a honvéd nyugodtan és nagy komolyan azt válaszolta, hogy neki nincsen olyan értékes óralánc; azt az egyik tiszt úr küldötte vele zálogba.

Mikor az előmutatott láncot megláttam, rögtön tudtam, hogy az illető honvéd az alezredes úr óraláncát zálogosította el. Figyelmeztettem tehát az illető tisztviselőt, hogy a láncot — miután az lopás útján került oda zálogba — csak a nyomozó tiszt uraknak szolgáltassa ki. Ha esetleg a tiszt urak rövidesen ott meg nem jelennének és a láncot magukkal nem vinnék, akkor én okvetlenül érte fogok jönni.

Tehát mikor a zászlóaljsegédtiszt úr az örsön megtette a lopásra vonatkozó feljelentést és kérte a nyomozás lefolytatását, akkor én már nemcsak, hogy ismerem az esetet, de már a láncot is megtaláltam. A feljelentés megtétele után azután elmentem a dunaparti pénzváltóbankba és az elzálogosított óraláncot magammal vittem azzal, hogy az 50 korona zálogdíjat és, az esetleg megkerülő zálogcédulát a banknak később át fogom adni.

Hogy miért hallgattam el, hogy tudok az óralánc elzálogosításáról; azt esupán azon okból tettem, mert nem akartam, hogy eljárásomnak esetleg olyan színeze legyen, mintha én a tiszt urak által végzett háziyomozásba hivatalosan bele akarnék avatkozni. A dobos elég jól végezte a lopást, a lánc elzálogosítását és az óra és pénz elrejtését, azonban még sem bizonyult elég ügyes tolvajnak, mert megfeledkezett egy igen fontos körülményről; még pedig arról, hogy hord magával oly bizonyos dolgokat is, amelyek — személyét illetően — könnyen árulói lehetnek.

Ugyanis az illető banktisztviselő érdeklődésemre előadta, hogy az óraláncot egy közepmagas, kis szőke bajuszú, rendfokozat nélküli honvéd zálogosította el, aki oldalán nem szuronyt, hanem széles utászkeést, a bal fülében pedig egy kicsiny ezüst-lencse függőt viselt.

E jó személyleírás után tehát a sok honvéd között is igen könnyű volt, az utászkeessel ellátott dobos személyében, megtalálni az óralopással gyanúsítottat, mikor a zászlóalj legénysége között egyedül ő visel a bal fülében ezüst fülbevalót.

Körülbelül egy év múlva K. alezredes, zászlóaljparancsnok úr órája és lánc ismét eltűnt.

Az eset úgy történt, hogy egyik napon az alezredes úr a laktanyából lakására hazatérve kevés idő múlva észrevette, hogy órája nincsen a zsebében. Meghagyta tehát a tisztiszolgájának, hogy menjen azonnal az irodájába és az íróasztalon felejtett órát hozza haza.

A tisztiszolga azonban azzal jött vissza, hogy az órát nem találták az íróasztalon, de a többi irodákban sem, ahol az alezredes úr a délelőtti folyamán megfordult, pedig mindent tüvé tettek érte.

Miután az alezredes úr határozottan emlékezett arra, hogy óráját — szokásához híven — az íróasztalára tette le, mindjárt tisztában volt azzal, hogy óráját megint ellopta valaki.

Rögtön kardot kötött, hogy a laktanyába menjen; de mert az előző eseten okulva most már nem bízott a háziyomozás sikerében, elhatározta, hogy a nyomozással mindjárt Barabás járásörmestert bízza meg. Megparancsolta tehát a tisztiszolgának, hogy menjen azonnal a csendőrlaktanyába és ott Barabás járásörmestert jelentsse, hogy kéreti, jöjjön mielőbb a honvédlaktanyába, mert az óráját újra ellopták.

Mikor a tisztiszolga távozott, az alezredes úr is elsielt a honvédlaktanyába. Rövid idő múlva Barabás járásörmester is megérkezett a honvédlaktanyába és jelentkezett az alezredes úrnál. Az alezredes úr előadván panaszát, kérte a járásörmestert, hogy ez újabb óralopási ügyben vezesse be a nyomozást.

Barabás járásörmester — miután megkapta a kert felvilágosításokat — rögtön hozzá is fogott a helyszíni szemle megejtéséhez.

Szemléjét azonban még be sem fejezte, amikor meglátott valamit, ami hirtelen felköltötte az érdeklődését. Jelentette is azonnal az alezredes úrnak, hogy észlelt valamit s azért neki a laktanyából rövid időre el kell távoznia; kérte azonban, hogy visszatérteig a legénység tartassék a laktanyában, mert ha visszaérkezett, a nyomozást tovább fogja folytatni.

Barabás járásörmester mintegy óra múlva V. Erzsébettel tért vissza a honvédlaktanyába, hol V. Erzsébetet a laktanyaörség felügyelete alá helyezte, ő maga pedig bement jelentkezni a zászlóaljirodába. Az alezredes úr a jelenvolt többi tiszt urak társaságában Barabást azzal fogadta, hogy az összes legénység jelenleg a szobákban tartózkodik; azonban ha a járásörmester azt óhajtja, kiállíttatja őket az udvarra. Erre a járásörmester jelentette, hogy már nincsen szüksége a laktanyában tartózkodó legénységre, mert az óralopás tette ügye sincsen azok között; az jelenleg a laktanyán kívül tartózkodik.

A járásörmester azután az örszobából bevezette V. Erzsébetet a zászlóaljirodába, és midőn ott a jelenvolt urak legnagyobb csodálkozására az elveszett órát láncal — úpra kivette a zsebéből és átnyújtotta az alezredes úrnak, jelentve, hogy az órát az alezredes úr tisztiszolgája lopta el s a jelenlevő V. Erzsébetnek azzal adta át, hogy Romániában értékesítse, vagy értékesíttesse, a kapott pénzen azután majd meg fognak osztozni.

Az alezredes úr meghagyása folytán egy honvéd járőr a tisztiszolgát — az alezredes úr lakásáról — azonnal a laktanyába kísérte. Mikor a tisztiszolga meglátta a zászlóalj segédtiszt irodában ülő V. Erzsébetet és a neki felmutatott órát, igen elvörösödött, és a hasztalannak látszó tagadásról lemondva, megtörtén mindjárt beismerte a lopást.

A beismerésben levő tisztiszolga a következőket adta elő:

„Mikor az alezredes úr az óráért a laktanyába küldött, útközben találkoztam a lakására haza tartó V. Erzsébet kedvesemmel, aki közölte velem, hogy ismét néhány napig nem találkozhatunk, mert neki a délután a Romániába menő hajóval el kell utaznia.

Miután kevés ideig beszélgettünk, én elbúcsúztam V. Erzsébettől és a laktanyába siettem.

Mikor a zászlóaljsegédtiszt irodába léptem, ott több tiszt úr is tartózkodott és a segédtiszt úrral beszélgettünk; én mindjárt jelentettem a segédtiszt úrnak, hogy az alezredes úr ittfelejtett órájáért jöttem.

A segédtiszt úr — mivel a többi urakkal igen el volt foglalva — meghagyta nekem, hogy menjek be az alezredes úr irodájába, az órát vegyem magamhoz és vigyem haza.

Én tehát bementem az alezredes úr irodájába és az órát, az íróasztalon találva, magamhoz vettem.

Ekkor azonban hirtelen különös pénzvágy fogott el és az a gondolatom támadt, hogy az órát jó volna magamnak megtartani és valahol értékesíteni; nagy összeget kapnék érte.

Rögtön eszembe is ötlött, hogy arra épen alkalom is kínálkozik, mert V. Erzsébet a délutáni hajóval Romániába utazik; ő tehát az órát értékesítés végett innen mindjárt külföldre tudja vinni.

Az alezredes úr irodájában naponta többen szoktak megfordulni, és mert szellőztetés végett az ablakok is épen nyitva voltak, gondoltam, hogy engem — aki egyenesen az óráért jöttem — nem fognak gyanúsítani. Ha pedig az óra már Romániában lesz, a lopást semmi esetre sem tudják majd reám bizonyítani.

Tehát határoztam és az órát nadrágom zsebébe rejtve kiléptem a segédtiszt irodába, hol a segédtiszt úrnak jelentettem, hogy az órát nem találom az íróasztalon.

Azután az irodákban mindenütt kerestük az órát, a segédtiszt úr azt parancsolta, hogy azonnal menjek haza és jelentsem meg, hogy az óra nincsen az irodában; valószínű, hogy az alezredes úr azt magával vitte és ott hon zsebéből kivéve valahová letette és arról megfeledezett.

A laktanyát elhagyva, gyorsan betértem V. Erzsébetnek útbaeső lakására és ott az órát és láncot V. Erzsébetnek azzal adtam át, hogy azokat elutazásakor Romániába vigye magával és a hajón levő Sz. J. nevű pincér barátommal valahol jó pénzért értékesítsék vagy tegyék zálogba; a kapott összeget megosztozunk. V. Erzsébet előbb szabadkozott és az órát csak akkor fogadta el, amikor én megnyugtattam, hogy nem fognak a dolgra reájönni. Mikor pedig V. Erzsébetnél végeztem, hazasiétem és az alezredes úrnak megtettem jelentésemet.

— Hát másodszor miért járt V. Erzsébetnél? — kérde a tisztiszolgától a járásörmester.

— Azért, hogy figyelmeztessenem, hogy óralopás nyomozásával a csendőrség lesz megbízva, tehát az órát mindenestre vigye magával — válaszolá a tisztiszolga.

Vallomása után a tisztiszolgát a fogdába kísérték, V. Erzsébet a segédtiszt irodát elhagyta, az alezredes úr a csodálkozó tiszt uraktól körülvéve megkérte Barabás járásörmestert, hogy mondja el, hogyan tudta ennek az óralopásnak kinyomozását oly gyorsan, alig 1½ óra alatt, nyélbe ütni.

„Hogy az óra és a lopás tette ily gyorsan kézre került, azt csak egy különös véletlennek lehet köszönni — jelenté a járásörmester. Mikor az alezredes úr parancsára idejöttem, velem jött a tisztiszolga is, és midőn a kapuhoz értünk, ő nekem azt jelentette, hogy a laktanyába nem jöhet be, mert neki dolga van, sietni kell haza, hogy a nagytakarításnál segédkezzék. Tehát ő tovább ment, én pedig betértem a laktanyába.

Itt — a tettetést illetőleg — nem tudtak velem közölni semmi olyan adatot, amin elindulhattam volna; ugyanis a segédtiszt úr azt mondta, hogy ő hivatalos teendőivel igen el volt foglalva és aközben irodáját még többször el is kellett hagynia, tehát nem tudhat pontos felvilágosítást adni arról, hogy az alezredes úr eltávazása és az óralopás felfedezése közötti időben kik fordulhattak meg a parancsnoki irodában.

E lényegtelen felvilágosítás után tehát abban kellett bíznom, hogy a helyszíni szemle, vagy a legénység megmotozása és kikérdezése alkalmával tudok meg valamit.

A helyszíni szemlét azért mindenre kiterjedőleg ejtettem meg.

Mikor a nyitott ablakhoz mentem, azt megállapítani, hogy az utcáról vagy az utca túlsó oldalán levő házak ablakaiból be lehet-e látni az alezredes úrnak az ablak közelében álló íróasztalára, szemlélődés közben hirtelen szemembe ötlött valami. Észrevettem, hogy az utca túlsó oldalán, a jobbra levő harmadik háznak kapuja lassan kinyílik és azon egy katona fejét kidugva, a laktanya felé kémlelődik.

Miután a katonának ezen viselkedése igen gyanús volt, én az ablaktól rögtön hátrább húzódtam, hogy fel ne tűnjek és tovább figyeltem a katonát.

A katona rövid kémlelődés után — mert valószínűleg nem látott senkit sem a laktanya előtt — a kapun kilépett és gyorsan balra távozott. A házból távozó katonában az alezredes úr tisztiszolgáját ismertem fel.

A tisztiszolgának ezen viselkedése gyanút keltett, mert az illető — mikor a laktanya kapujában elváltunk — nekem azt mondta, hogy neki dolga van és haza kell sietnie.

Gyanum után indulva azonnal elhatároztam, hogy mielőtt a nyomozást a laktanyában tovább folytatnám, végére járok annak, hogy mit keresett a tisztiszolga a szomszédos házban. Innen tehát elmentem, hogy a jelzett házba térjek.

Mikor a ház elé értem, megnyílt a kapu és azon kilépett a ház tulajdonosa: Cz. J. városi tisztviselő, — egyik jó ismerősöm — aki hivatalába igyekezett.

Miután egymást üdvözöltük, kérdeztem a tisztviselőtől, hogy látta-e azt a honvédet, aki a házból kevés idővel előbb távozott és megtudná-e mondani, hogy az kinél járt és mit keresett ottan?

Sz. J. azután igen hasznos felvilágosítással szolgált. Elmondotta, hogy ő a hivatalából 12 órakor tért haza és azóta többnyire kint a folyosón tartózkodott s így látta, hogy az illető honvéd dél óta már kétszer is járt az udvar végében levő egyszobás lakásban lakó V. Erzsébet nevű kedvesénél.

A V. Erzsébet nevű nő nála mintegy félév óta lakik, ki az Orsova és Galac között közlekedő „Margit“ nevű személyszállító hajón van mint takarítónő alkalmazva. Ha beszélni óhajtok vele, akkor most még lakásán találom, mert a hajója csak később fog indulni.

Az előadottakból rögtön sejtettem, hogy helyes nyomon járok és hogy az óralopás tette nem lehet más, mint maga a tisztiszolga. E feltevésemben különösen az a körülmény erősített meg, hogy a gyanusan viselkedő tisztiszolga — aki az óráért egyedül ment be az alezredes úr irodájába — az óra eltűnésének felfedezése után alig egy óra alatt két ízben is járt a délutáni hajóval Romániába elutazni szándékozó V. Erzsébet kedvesénél. Én is mindjárt arra gondoltam, hogy a tisztiszolga azért járt két ízben is V. Erzsébetnél, hogy először neki az órát értékesítés végett átadja, másodszor pedig, hogy figyelmeztessen arra, hogy vigyázzon és az órát minden áron vigye magával, nehogy a csendőrök azt a lakásán majd megtalálják.

A „Margit“ hajó Orsováról délután 4 órakor indul Romániába, a személyzetnek azonban egy órával hamarabb, vagyis már 3 órakor kell hajóra szállnia, tehát elhatároztam, hogy V. Erzsébetet a hajóhídnál fogom megvárni. Ha esetleg V. Erzsébetnél az órát nem találom, akkor lakásán házkutatást fogok tartani.

Sz. J. tisztviselőnek azt mondtam, hogy V. Erzsébettel nincsen semmi dolgom, tehát a házba nem megyek be, hanem vele tartok, mert az én utam is a városháza felé visz. Sz. J.-től a városháza előtt elválva, rögtön a hajóállomásra mentem.

Néhány perccel 3 óra előtt a hajóhídhöz érkezett V. Erzsébet is, akit intézkedésemre a hajóügyeleti járőr a hajóra szállásban feltartóztatott és a jegykiadó irodába kísért.

Az irodában azután felszólítottam V. Erzsébetet, hogy a tisztiszolgától kapott aranyórát és láncot azonnal adja át, mert különben megmotoztatom.

Erre V. Erzsébet igen elpirult s azután — mert látta, hogy a tagadás mit sem használ — minden vonakodás nélkül kebelébe nyúlt és onnan előadta az órát. Természetesen igen bosszankodott azon, hogy a Féri (a tisztiszolga) őt olyan bajba sodorta.

V. Erzsébetet azután ide kísérttem.

A járásörmester hazaérkezése után V. Erzsébetről orgazdaság miatt megtette a feljelentést.

Mondanom sem kell, hogy a fenti két eset mennyire emelte a csendőrség iránti elismerést a honvédség körében is. Sok ilyen kis esetből fonódott az az általános tisztelet és megbecsülés, amely a magyar csendőr kakastollas alakját körülvette s amelynek gyarapításában néhai bajtársunknak, Barabás járásörmesternek egészen különös érdemei vannak. Nem áldozhatuk méltóbban az emlékének, mint hogy hűséggel és becsülettel követjük az ő nyomdokait.

Javítónevelés.

Irta: ERNST ENGELBRECHT
bűnügyi rendőrbiztos, Berlin.

Bírósági és rendőrségi tudósításokban gyakran olvashatunk javítóintézetből megszökött növendékekről, akik valami újabb büntetendő cselekmény kiderítése során kerültek kézre.

A törvény, melynek alapján a javítónevelést alkalmazni lehet, az 1900. évi júliusban kibocsátott, a fiatalok javítónevelésére vonatkozó törvény. Mindenekelőtt azt állapítja meg ez a törvény, hogy csak a 18. életévüket be nem töltött fiatalok vonhatók javítónevelés alá. A gyámhatóságoknak tehát okvetlenül a 18. életév betöltése előtt kell a javítónevelést elrendelni. Indítványozási joggal bírnak a birodalmi tanácsosok (Landräte), községi előljáróságok és az állami rendőrhatalóságok. Felfelé meg van állapítva a korhatár és pedig a be nem töltött 18. életévben, lefelé nincs korhatárhoz kötve a javítónevelés. Bármily korú gyermekek kerülhetnek javítónevelés alá.

A törvény előírja, hogy a javítónevelést a következő esetekben lehet alkalmazni:

1. Hogy a gyermek teljes elzúllását megakadályozzák. Ez lehet erkölcsi, szellemi és testi elzúllás. A gyermeket el kell venni az eddigi nevelőitől (szülőktől), mert azok nem tudják a gyermek kifogástalan felnevelését biztosítani. Ily esetekben tehát rendesen a szülők vagy a nevelők a hibásak, a gyermek abszolút romlatlan és lehet igen jó magaviseletű is.

2. Ha a fiatalok bűncselekményt követett el, melyért fiatalokúságára való tekintettel bünvádi úton felelősségre vonni nem lehet. Ez esetben, a szülők vagy nevelők egyéniségének és életviszonyainak tekintetbevétele mellett a javítónevelés mint a zúllásnak további megakadályozása kívánatos.

3. Ha a szülők vagy nevelők nevelő befolyásának elégtelensége következtében a javítónevelés szükségesége mutatkozik. Itt mindenképp nehezen felnevelhető gyermekek jönnek tekintetbe. Kiskorúak, kiknek hajlamai, sajátosságai miatt rendes körülmények között való felnevelésük lehetetlen.

Különösen érdekes a törvény 21. §-a, amely két évig terjedhető fogházzal és megfelelő pénzbüntetéssel sújtja azt, aki egy kiskorút az elrendelt javítónevelés elől elvon, vagy ebben neki szándékosan segítkezik. Egy birodalmi törvényszéki döntés szerint büntethető az anya is, aki a rendőrségnek nem akar a gyermek rejtőző helyéről felvilágosítást adni.

Mennyi szeretet, mennyi örömet kell ezeknek a szerencsétlen gyermekeknek nélkülözni! Elismerem a javítóintézetek nevelői és nevelőnőinek jó szándékát és növendékeikkel szembeni meleg érdeklődésüket s a róluk való önzetlen gondoskodást kétségbevonni nem lehet, de mily távol esik ez a vonzalom attól a szeretettől, melyben szülők a gyermekeiket részesítik. Igaz, hogy a legtöbb esetben, amikor a gyermekek a szülők hibája folytán kerülnek a javítóintézetbe, talán ézszer jobban dolguk van, mint odahaza a szülői házban, hol a lelkiismeretlen szülők kötelességüket durván elhanyagolták. Mégsem lehet tökéletesnek mondani ezt a javítónevelést, mert a gyermekeknek az igazi szülői és testvéri szeretetről le kell mondaniok. A szülői szeretetet még a nevelők legtöbbször önfeláldozó, szeretetteljes munkája sem tudja teljesen pótolni.

Önhibájukból javítónevelés alá került kiskorúknál az a cél, hogy a kényszernevelés tisztességes embe-

reket faragjon belőlük. Itt tehát a fiatalok gonosz akaratát meg kell törni és a bűnözésre esetleg már benne lappangó hajlamot ki kell irtani. Kétségtelenül jó szándék s a nevelőre hálás feladat! Gyakran eredmény is jutalmazza ezt a munkát, de legtöbb esetben elmarad ez az eredmény, vagy pedig csak látszólagos, mert a növendék később a legesekélyebb kísértésnek is újra enged. A nevelői befolyás szemben találja magát azzal a rendszerint sokkal erősebb befolyással, amelyet a gyermekre társai gyakorolnak. Egynémely jószándékú növendék prédájává válik ezek rosszraerősítő rábeszéléseinek. A még nem teljesen romlott jellemet is romlottá teszi az ezekkel való állandó érintkezés. Különösen a javítóintézetek leány növendékeinél tapasztalható ez a romboló hatás. Itt csak nagyon erős jellemek kerekedhetnek felül. A gyengék környezetük hatalmába kerülnek és erkölcsileg még mélyebbre süllyednek. Súlyosítja a helyzetet az, hogy ezek a növendékek a javítóintézetbe történt belépéssel lezárták a rendes, tisztességes polgári életüket. Azt mondják magukban, hogy most már javítóintézeti növendékek, hát úgysem lehet belőlük többé tisztességes ember. Jövőjüket illetőleg energia nélkül, közömbösen engedik át magukat sorsuknak.

A javítónevelés célul tűzte ki a növendékek erkölcsi megjavítását. Tizenhárom éves bűnügyi gyakorlatom alatt nagyon sokszor volt dolgom ily növendékekkel, de csak egyes, nagyon kivételes esetekben tapasztaltam, hogy a kényszernevelés csakugyan tartós javulást eredményezett. Gyakran a növendékek maguk beszélték el, hogy a javítóintézeti környezetük rontotta el őket és ennek behatása alatt minden — a moesárból való kimenekülésre irányuló — becsületes kísérletük meghiúsult. Bár akartak, — nem tudtak tisztességes emberré lenni. Olyan eseteket is tudok, amikor fiatal fiúkat és leányokat javítóintézetbe adtak, bár ennek a szigorú intézkedésnek szükségessége egyáltalában nem látszott fennforogni. Szigorú felügyelet, szeretetteljes vezetés javítóintézet nélkül tisztességes embereket csinálhatott volna belőlük. A javítóintézetbe való beadást követő néhány hónapon belül már nem is lehetett gondolni a megjavításukra. Ez alatt az idő alatt végérvényesen az élet „szélesebbik“ útját választották maguknak.

Kétségtelen, hogy a javítónevelési rendszer behozatala szükséges volt. Kérdés most már csak az, vajjon nem lehetne-e olyan megoldást találni, amely lehetővé teszi az igazi gonosztevő természeteknek az akaratgyenge vagy félre nevelt növendékektől való különválasztását. Biztosan lehet állítani, hogy a 15. életévüktől javítónevelés alá vont fiatal fiúk és leányok a kényszernevelés által erkölcsileg valóban csak a legritkább esetekben javulnak meg. A javítónevelésnek tehát csak ott kellene közbelépni, ahol a kiskorúak megjavulása másként teljesen ki van zárva. Tehát oly kiskorúknál, akik büntetendő cselekményt követtek el, vagy erkölcsileg teljesen lezúllottak s akik részéről tartós megjavulást más úton várni lehetetlen. A javítónevelés ezáltal inkább büntető rendszabályozássá válnék. Ezzel ellenkezően a többi kiskorút, akiknél az erkölcsi javulás lehetősége még megvan, más alkalmas felügyeleti és gondoskodó intézkedéseknek kellene alávetni. Így talán nagyobb számban lehetne elérni a fiatalok megjavulását, mint a javítóintézetek kényszernevelésével s amellyel Damokles kardjaként mindig a fejük felett éreznek a fentebb említett megszigorított kényszernevelést.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK

A belga csendőrség.

TIHANYI FERENC százados fordítása.

(5. közlemény.)

101. Ezeknek az időszaki találkozásoknak célja: kölcsönösen közölni azokat az értesítéseket és adatokat, ami a közbiztonságra vonatkoznak, biztosítani az együttműködést a különböző gonosztevők felkutatására, egymással megismertetni a büntett vagy vétség elkövetésével gyanúsítottaknak, a bíróságok által elítélteknek, a különböző letartóztatási intézetekből megszökötteknek személyleírását, végül kölcsönösen megtalálni azt az utat és módot, amely a társadalmi rendet zavaró büntettek és vétségek megakadályozására, a tettesek felderítésére és ezek személyazonosságának megállapítására alkalmas.

Ezek a találkozások egyúttal a foglyok továbbkísérésére, parancsok és szolgálati levelek továbbítására is felhasználhatók.

102. A járőrtalálkozást a szolgálati könyvben elő kell írni. A találkozást fogantató altisztek és csendőrök egymásnak kölcsönösen egy igazolványt állítanak ki, amelyben a találkozás kezdetének és befejezésének időpontját tüntetik fel.

Ezt az igazolványt az őrsparancsnok a könyvecskéjébe bevezetni köteles.

Ez a könyvecské egyrészt az őrs rendkívüli szolgálatainak, másrészt a járőrtalálkozások pontos végrehajtásának nyilvántartására szolgál. A csendőr századosok és hadnagyok valahányszor az őrsön megjelennek, ezt a könyvecskét felülvizsgálni s a helyhatóságok útján meggyőződni kötelesek, hogy az őrsök a rendkívüli szolgálatokat tényleg teljesítették-e.

Rendkívüli szolgálat.

104. Azonkívül, hogy az őrsök járőrei az előírt időközökben találkoznak, ha az őrsöknek lázadó gyülekezések, továbbá olyan népmozgalmak vagy események jutnak tudomásukra, amelyek a felügyeletükre bízott körletben az egyéni- és a közbiztonság megzavarását célozzák, amellyel, hogy azonnal megteszik azoknak elfojtására szükséges intézkedéseket, értesítik az illetékes hatóságokat és a sorhad parancsnokát (ha ilyen a körletben van). Ezenkívül kötelesek az összes szomszédos őrsökkel azonnal összeköttetésbe lépni, a szerzett adatokat egymással kicserélni, a gonosztevőket figyelemmel kísérni, a lázadó mozgalmaknak és azoknak a büntetteknek és vétségeknek, amelyek a személyes biztonságot és a közsendet megzavarni alkalmasak, megakadályozása végett együttesen eljárni és a rendzavarásnak már a kitörése pillanatában való elfojtása végett egymás segítségére lenni. Az őrsök ilyenkor a csendőrtiszteket ugyanazon módon és haladéktalanul értesítsék.

105. A csendőrségi testület parancsnokának, valamint a csendőrtiszteknek egy naplót kell vezetniök, amelyekben szemléiket s a szemlék alkalmával adott parancsaikat tartják nyilván.

A csendőrtiszt ezt a naplót szemlekörútján magával viszi; bejegyzi mindazokat a parancsait, amelyeket kibocsátani szükségesnek talált és állomáshelyére való bevonulása után az így kiadott parancsokat, parancskönyvébe vezeti be.

Nyomozólevelekről.

A rablókról, tolvajokról, gyilkosokról, a köznyugalom felforgatóiról, katonaszökevényekről, a büntett vagy vétség elkövetésével vádlottakról, a szabadságvesztés vagy bilincselésre ítéltokről kibocsátott nyomozóleveleket a csendőrségnek is meg kell küldeni.

106. A csendőrtisztek kötelesek a nekik megküldött nyomozólevelek átvételét 24 órán belül elismerni s ugyanannyi idő alatt azokat az őrsparancsnokokkal közölni, hogy ezek azokat a csendőröknek — a nyomozásoknál való felhasználás végett — tudomására hozzassák. A nyomozóleveleket bekötve, rendben tartva a szolgálati szobában kell megőrizni. Erről a hadnagyok és századosok szemléik alkalmával meggyőződést szerezni kötelesek.

107. A csendőrtisztek a nyomozólevelekből 1—1 példányt az irattárakban megőrizni kötelesek, hogy azok bármikor előtalálhatók legyenek.

108. Azokat az egyéneket, akiket a csendőrök letartóztattak s akikről megállapítást nyert, hogy azonosak azokkal az egyénekekkel, akikről nyomozólevél lett kibocsátva, őrsről-őrsre kísérve, a nyomozólevélben megjelölt hatóságnak kell átadni. Az ilyen örkséretet a százados rendeli el s a fogoly átadását neki mindig be kell jelenteni.

109. A tisztek, altisztek és csendőrök a nyomozólevél alapján körözött egyéneket csak akkor tartóztathatják le, ha a kibocsátásra illetékes hatóság a nyomozólevelet alá is írta, kivéve azt az esetet, amikor az illető egyének büntett elkövetésén érettek tetten. Ilyen esetben ugyanis minden rendészeti közeg köteles a tettestelfogni és azilletékes bíró elé vezetni.

110. A nyomozólevelet olyan pontosan kell kiállítani, amennyire csak lehetséges; le kell abban írni a körözöttnek a nevét és keresztnévét, életkorát, születési és rendes tartózkodási helyét (a tartomány és járás megjelölésével) foglalkozását, természetét, száját, orrát, haja és szeme színét, az öltözetét, amelyet rendszeren viselni szokott, valamint amelyikbe a bűncselekmény elkövetésekor öltözve volt; ha már el van ítélve, honnan és mikor szökött meg, feltűnő jeleit, amelyek alapján könnyen felismerhető, mint például: himlőhely, görvély, sebhely, sérv, hebegés, nyavalyatörés, testi hibák vagy valamely tag esonkasága.

Végül meg kell jelölni azt a helyet is, ahová a nyomozottat feltalálása esetében kísérni kell.

Csendőr századosok és hadnagyok mint igazságügyi rendészeti tisztek.

111. Az igazságügyi rendészet szervei:

- a) községi előljárók és az ő helyettesük;
- b) rendőrbiztosok;
- c) mező- és erdőőrök;
- d) békebírák;
- e) vizsgálóbírák;
- f) csendőrszázadosok és hadnagyok;
- g) az ügyészek és beosztottjaik.

112. A századosok és hadnagyok, mint az igazságügyi rendészet tisztjei kötelesek:

1. átvenni azokról a bűncselekményekről szóló feljelentéseket és panaszokat, amelyekre a törvény megbecstelenítő büntetést vagy öt napnál hosszabb tartamú szabadságvesztést vagy 15 franknál nagyobb pénzbüntetést ír elő;

2. jegyzőkönyvi úton megállapítani a bűncselekmény nyomait;

3. megállapítani, hogy kik vannak hamisan vádolva s kik alaposan gyanúsítva;

4. őrizetbevenni azokat a bűnjelöket és bizonyítékokat, amelyek a gyanúsítottaknál találtattak;

5. a gyanúsítottakat a vizsgálóbíró elé állítani.

113. A csendőrség elé állított gyanúsítottat a százados, illetőleg a hadnagy azonnal, de legkésőbb aznap kikérdezni köteles.

114. A csendőrtiszt köteles a gyanúsított vallomását és nyilatkozatait egy jegyzékbe összefoglalni.

115. A vizsgálóbírónak jogában áll, hogy ott, ahol békebíró nincs, bármely elkövetett bűncselekmény üldözésével és nyomozásával a csendőrtiszteket, mint igazságügyi rendészeti tisztet megbízni.

116. Ha a századosok vagy hadnagyok mint igazságügyi rendészeti tisztek járnak el, mindegyiket ugyanazok a szabályok kötik.

117. Ha a századosok és hadnagyok a nyomozó eljárásban mint igazságügyi rendészeti tisztek szerepelnek, a nyomozással kapcsolatos jelentéseket és cselekményeket illetőleg az igazságügyminiszter illetékességi köre alá tartoznak.

Fegyelmi fenyítésekéről; miben állanak azok, kik által, milyen esetekben szabhatók ki; tartamuk; kinek kell erről jelentést tenni.

118. A tisztek, altisztek és csendőrök a katonai fegyelmi fenyítő hatalomnak vannak alávetve s így azoknak a fenyítéseknek is, amelyeknek szolgálati hibák miatti kiszabására az előljárók fel vannak jogosítva.

A fegyelmi fenyítésnek a következők:

a) tisztek részére egyszerű és szigorú fogság,
b) altisztek és csendőrök részére szobafogság és magányfogság.

119. Az egyszerű fogság nem akadályozza a tiszteket abban, hogy szolgálatukat el ne végezzék, mindössze a kimeneteltől vannak eltiltva.

A szigorú fogság alatt semminemű szolgálat nem végezhető. Épen ezért az ilyen fenyítéssel sújtott tiszthelyettesítésére iránt a testület parancsnokának intézkednie kell.

Mind az egyszerű, mind a szigorú fogság nem lehet rövidebb tartamú 3 napnál s nem lehet hosszabb 15 napnál.

120. Az altisztek és csendőrök, ha szobafogsággal fenytették meg, úgy a belső, mint a külső szolgálatot ellátni kötelesek. Azok, akikre magányfogság lett kiszabva, szolgálatot nem teljesíthetnek s lovaik ápolásáról is az őrsparancsnok gondoskodik.

A magányfogsággal fenytett csendőr szolgálatának ellátása az őrsre hárul.

Ha valamely őrsről egyszerre többen lennének magányfogság fenytetés alatt, a szabadparancsnok köteles ezeknek pótlásáról vezénylés útján gondoskodni, nehogy emiatt a szolgálat hátrányt szenvedjen. Elv legyen, hogy egy őrsön szolgálatot teljesítők létszáma, a parancsnokot is beleértve, négyenél kevesebb nem lehet.

A szoba- és magányfogság tartama 3 napnál rövidebb nem lehet.

121. Ha az őrs székhelyén katonai fogda nincsen, a magányfogság fenytését, vagy a hadnagynál vagy a századosnál lévő fogdában kell letölteni.

122. A szolgálati hibákért kirótt minden fenytést a testület parancsnokának be kell jelenteni.

123. A testület parancsnoka és az őrnagy a kiszabott fenytést, ha szükségesnek látják, felemelhetik vagy leszállíthatják. Ha az előljárók azt látják, hogy a fenytetés igazságtalanul lett kiszabva, azt azonnal hatálytalanítják és annak a végrehajtását megakadályozzák. Azt a tiszteket, illetőleg azt, aki a fenytetés kiszabásánál igazságtalanul járt el, megfenytik.

(Folytatás.)

AZ ORSZÁGOS TISZTI KASZINÓ KÖZLEMÉNYEI

A Tisztikaszinó évváró közgyűlése. *Tárgysorozat a f. évi október hó 10-én d. u. 6 órakor tartandó közgyűlésre.* 1. Elnöki megnyitó. 2. Beszámoló az elmúlt egyesületi évről. 3. Az elmúlt 1926/27. egyesületi év számadásainak eredménye. 4. A vezetőség megalakulása az 1927/28. egyesületi évre. 5. Hitelesítés. A Tiszti Kaszinó vezetősége ez úton is felkéri a Kaszinó rendes tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek, mivel a közgyűlés csak akkor határozatképes, ha azon az alapszabályokban meghatározott számú rendes tag megjelenik.

A nyelviskola megnyitása. Az Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület nyelviskolája f. évi október hó 1-én nyílik meg. A beiratkozások f. évi október hó 1-étől kezdődőleg naponta 4 és 7 óra közt, a nyelviskola igazgatói helyiségében (II. emelet) eszközölhetők. Felvételre jelentkezhetnek kaszinótagok és azok hozzátartozói. A tagok által — erkölcsi és anyagi felelősség mellett — bevezetett vendégek csak az esetben vétetnek fel, ha azt a létszámviszonyok az egyes osztályokban megengedhetővé teszik. Szaktanfolyamok: német, olasz, angol és francia, úgy kezdők, mint haladók részére. Kellő számú (legalább 20) jelentkező esetén „magyar” nyelvből is tanszéket állítanak fel. *Tandíj:* Kaszinótagoknak és családtagjaiknak (feleség és gyermek) havi 4 pengő, vendégeknek pedig havi 8 pengő. A tanfolyam tartama 10 hónap. Bővebb felvilágosítással a fenti hivatalos órákban a nyelviskola igazgatóságá szolgál.

Táncoktatás. Folyó évi október hó 1-étől kezdődőleg az Országos Tiszti Tudományos és Kaszinó Egyesület, tagjai és azok hozzátartozói részére — Endrédy

Márton táncmester vezetése mellett — kedvezményes tanfolyamokat létesít es pedig a következő beosztással: Kiskorúaknak: 4-től 7 évig minden péntek d. u. ¼4—5 óráig. 7-től 13 évig minden esütörtökön d. u. 3-tól 5 óráig. 13-tól 16 évig minden esütörtökön d. u. 5-től 7 óráig. Felnőtteknek: minden hétfőn este 9-től 11 óráig táncoktatás és minden pénteken este 9-től 11 óráig gyakorló-órák. *Tandíj:* Kaszinótagok és családtagjaiknak havi 5 (öt) pengő, valamint havi 50 fillér zenedíj. *Fizetési módok:* a táncmesterrel kötött megegyezés szerint. *Különórakért* a táncmesterrel való megállapodás szerinti díjak fizetendők. *Az oktatás helye:* Endrédy tánciskola (IV., Múzeum-körút 10. fld.) Telefon: József 309—00. A beiratkozások ugyanott eszközölhetők.

SPORT

Az országos csendőrségi atlétikai, céllövő- és kézigranátverseny eredményei.

Az országos csendőrségi atlétikai céllövő- és kézigranátverseny a legtejemesebb sikerrel zajlott le szeptember 6., 7. és 8-án Szombathelyen, a III. sz. kerületi parancsnokság rendezésében. A céllövő- és kézigranát-dobó tisztek es legénység igen lelkiismeretes es pontos előkészületről tettek tanubizonytságot a versenyek alatt.

Az atlétikában versenyző tisztek es legénység pedig országos viszonylatban is megfelelő eredményt értek el egyes számokban, amit legjobban bizonyít az, hogy az előző években elért eredményeket nagyrésztben megjavították.

A versenyen megjelent *Száhlender Béla* altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője s a látottakért elismerését fejezte ki.

A versenyen nemcsak Vas vármegyéből es Szombathely városból, hanem Zala- es Sopron vármegyéből is sokan megjelentek. A nézőközönség száma mintegy 1000 főre tehető, akik az egyes atlétikai számokban az őrsparancsnokképző tanfolyam hallgatóinak századgyakorlataiban, valamint a szentgotthárdi szárny legénységének zártrendű kerékpáros szakaszgyakorlataiban gyönyörködhetek.

A versenyző tisztek es legénység között igen értékes tiszteletdíjak kerültek kiosztásra, a tiszteletdíjak száma meghaladta a hetvenet.

A verseny eredményei az alábbiak: I. *Tiszti puskalövőverseny.* 1. Vitéz Kiss László főhgy. III. kerület; 2. Csürös Gyula szds VI. kerület; 3. Kovarcz Emil szds IV. kerület. II. *Legénységi puskalövőverseny.* 1. Tepliczky Mihály tiszthelyettes III. kerület; 2. Mocsári István próbacsendőr I. kerület; 3. Kovács István tiszthelyettes VI. kerület. III. *Tiszti pisztolylövőverseny.* 1. Csürös Gyula százados VI. kerület; 2. vitéz Lászlóffy László százados I. kerület; 3. Burg Jenő gazdaszati százados V. kerület. IV. *Legénységi pisztolylövőverseny.* 1. Kovács István tiszthelyettes VI. kerület; 2. Hangodi János őrmester V. kerület; 3. Csordás Imre őrmester V. kerület. I. *Tiszti kézigranátverseny.* 1. Zsengellér József százados III. kerület; 2. Plachintár László százados VIII. kerület; 3. vitéz Csoór Dezső gazdaszati főhadnagy IV. kerület. II. *Legénységi kézigranátverseny.* 1. Kálmán Imre törzsoarmester III. kerület; 2. Bakos Gyula őrmester VI. kerület; 3. Batuczki István próbacsendőr III. kerület. I. *Tiszti atlétikai verseny.* 35 éven aluliaknak. Ia. *100 méteres síkfutás.* 1. Puljer Fülöp százados, székesfehérvári kerület, 11.8 mp. (csendőrségi rekord); 2. Marsó Lőrinc főhadnagy, székesfehérvári kerület; 3. Czékus Ferenc, budapesti kerület. Iib. *400 méteres síkfutás.* 1. Puljer Fülöp százados, II. kerület; 2. Baky László százados, I. kerület; 3. Borovszky Jenő főhadnagy, V. kerület. Ic. *800 méteres síkfutás.* 1. Puljer Fülöp százados, II. kerület; 2. Baky László százados, I. kerület; 3. dr. Benyák Dezső hb. főhadnagy, III. kerület; Id. *1500 m. síkfutás.* 1. Puljer Fülöp százados II. kerület, 2. Baky László százados I. kerület, 3. dr. Benyák Dezső hb. főhadnagy III. kerület, Ic. *5000 m. síkfutás.* 1. Puljer Fülöp százados II. kerület, 2. Pajor László főhadnagy, IV. kerület; 3. Baky László százados, I. kerület; 4. dr. Benyák Dezső hb. főhadnagy, III. kerület; 5. *Berweiler János* főhadnagy, IV. kerület; 6. Rada Károly gazdaszati főhgy, IV. kerület. If. *Magas-*

ugrás. 1. Borovszky Jenő főhadnagy, V. kerület, 164 cm. (esendőrségi rekord); 2. Zsengellér József százados, III. kerület; 3. Marsó Lőrinc főhadnagy, II. kerület. *Ig. Távolugrás.* 1. Czékus Ferenc főhadnagy, I. kerület; 2. Marsó Lőrinc főhadnagy, II. kerület; 3. Puljer Fülöp százados, II. kerület. *Ih. Hármassugrás.* 1. Kontra Kálmán százados, I. kerület; 2. Zsengellér József százados, III. kerület; 3. Puljer Fülöp százados, II. kerület. *Ij. Rúdugrás.* 1. Zsengellér József százados, III. kerület, 2 m. 72 cm. (esendőrségi rekord); 2. Czékus Ferenc főhadnagy, I. kerület; 3. Marsó Lőrinc főhadnagy, II. kerület. *Ik. Gátfutás, 110 m.* 1. Borovszky Jenő főhadnagy, V. kerület; 2. Zsengellér József százados, III. kerület; 3. Puljer Fülöp százados, II. kerület. *Il. Sulydobás kétkézzel.* 1. Cammerle Rajmond százados, II. kerület, 21.01 m. (esendőrségi rekord); 2. Zsengellér József százados, III. kerület; 3. Borovszky Jenő százados, V. kerület. *Im. Diszkoszdobás egy- és kétkézzel.* 1. Zsengellér József százados, III. kerület, 37.10 m. (esend. rekord); 2. Cammerle Rajmond százados, V. kerület; 3. dr. Doboly Lajos százados, I. kerület. *In. Gerelydobás kétkézzel.* 1. Zsengellér József százados, III. kerület; 2. Klepp Károly százados, III. kerület; 3. Fekete László főhadnagy, I. kerület. *Io. Elméleti atlétika.* 1. Bakó László százados, I. kerület; 2. dr. Doboly Lajos százados, I. kerület; 3. Zsengellér József százados, III. kerület. *II. 35 éven felüli tisztek.* *Iia. 100 méteres síkfutás.* 1. Marsó Pál százados, I. kerület; 2. Garlathy Szilárd százados, I. kerület; 3. Márkus Elemér gazdasági főhadnagy, III. kerület. *Iib. 400 méteres síkfutás.* 1. Garlathy Szilárd százados, I. kerület; 2. Marsó Pál százados, I. kerület; 3. Csürös Gyula százados, VI. kerület. *Iic. 800 méteres síkfutás.* 1. Márkus Elemér gazdasági főhadnagy, III. kerület; 2. Garlathy Szilárd százados, I. kerület; 3. Csürös Gyula százados, VI. kerület. *Iid. 1500 méteres síkfutás.* 1. Márkus Elemér gazd. főhadnagy, III. kerület; 2. Szerencsy Árpád százados, III. kerület. *Iie. 5000 méteres síkfutás.* 1. Márkus Elemér gazdasági főhadnagy, III. kerület. *Iif. Távolugrás.* 1. Csörgéy László százados, I. kerület; 2. Marsó Pál százados, I. kerület; 3. Garlathy Szilárd százados, I. kerület. *Iig. Magasugrás.* 1. Csörgéy László százados, I. kerület; 2. Marsó Pál százados, I. kerület; 3. Garlathy Szilárd százados, I. kerület. *Iih. Hármassugrás.* 1. Garlathy Szilárd százados, I. kerület; 2. Marsó Pál százados, I. kerület; 3. Csörgéy László százados, I. kerület. *Iij. Sulydobás.* 1. Gayer József százados, II. kerület; 2. Marsó Pál százados, I. kerület; 3. Csörgéy László, I. kerület. *Iik. Diszkoszdobás.* 1. Gayer József százados, II. kerület; 2. Csörgéy László százados, I. kerület; 3. Marsó Pál százados, I. kerület. *Iil. Gerelydobás.* 1. dr. Arc Ferenc hb. őrmester, III. kerület; 2. Csörgéy László százados, I. kerület; 3. Marsó Pál százados, I. kerület. *III. 35 éven aluli legénység.* *IIIa. 100 méteres síkfutás.* 1. Molnár József esendőr, V. kerület; 2. Gyura András próbaesendőr, III. kerület; 3. Molnár János esendőr, III. kerület. *IIIb. 400 méteres síkfutás.* 1. Gerencsér Lajos őrmester, III. kerület; 2. Molnár József esendőr, V. kerület; 3. Nagy Lajos próbaesendőr, III. kerület. *IIIc. 800 méteres síkfutás.* 1. Dobos Miklós esendőr, VI. kerület; 2. Gerencsér Lajos őrmester, III. kerület; 3. Kusztoz Ferenc próbaesendőr, III. kerület. *IIId. 1500 méteres síkfutás.* 1. Frányó József próbaesendőr, III. kerület; 2. Balogh Sándor II. esendőr, IV. kerület; 3. Polcz József próbaesendőr, III. kerület. *IIIe. 5000 méteres síkfutás.* 1. Frányó József próbaesendőr, III. kerület; 2. Kiss Sándor próbaesendőr, IV. kerület; 3. Németh János VII. esendőr, IV. kerület; 4. Balogh János II. esendőr; IV. kerület; 5. Urbankovics István próbaesendőr, I. kerület; 6. Szanyi Béla próbaesendőr, VI. kerület. *IIIf. 10 km.-es terepgyorsaság.* 1. Gorza Márton esendőr, III. kerület; 2. Csapó József esendőr, IV. kerület; 3. Egyházi Jenő esendőr, III. kerület; 4. Szabó Gyula próbaesendőr, VI. kerület; 5. Sipos Imre őrmester, VII. kerület; 6. Lengyel László próbaesendőr, VI. kerület. *IIIg. Távolugrás.* 1. Balogh János esendőr, IV. kerület; 2. Dobos Miklós esendőr, VI. kerület; 3. Molnár József esendőr, V. kerület. *IIIh. Magasugrás.* 1. Molnár József esendőr, V. kerület; 2. Petó József őrmester, V. kerület; 3. Musztács Ferenc esendőr, IV. kerület. *IIIj. Hármassugrás.* 1. Dobos Miklós esendőr, VI. kerület; 2. Balogh János esendőr, IV. kerület; 3. Gyura András próbaesendőr, V. kerület. *IIIk. Sulydobás.* 1. Rózsa Sándor pótesendőr, szakv., I. kerület; 2. Kutasi István esendőr, III. kerület; 3. Nagy

János próbaesendőr, VI. kerület. *IIIl. Diszkoszdobás.* 1. Torma Gyula esendőr, III. kerület; 2. Szarka Lajos őrmester, VI. kerület; 3. Szura Ferenc esendőr, VI. kerület. *IIIm. Gerelydobás, egykezes.* 1. Nagy Antal esendőr, I. kerület; 2. Prát Márton próbaesendőr, V. kerület; 3. Kapoly Mihály próbaesendőr, VII. kerület. *IV. 35. éven felüli legénység.* *Iva. 100 méteres síkfutás.* 1. Deák Antal őrmester, III. kerület; 2. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület; 3. Tamási István tiszthelyettes, VI. kerület. *IVb. 400 méteres síkfutás.* 1. Deák Antal őrmester, III. kerület; 2. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület; 3. Tamási István tiszthelyettes, VI. kerület. *IVc. 800 méteres síkfutás.* 1. Deák Antal őrmester, III. kerület; 2. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület. *IVd. 1500 méteres síkfutás.* 1. Deák Antal őrmester, III. kerület; 2. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület. *IVe. Távolugrás.* 1. Deák Antal őrmester, III. kerület; 2. Tamási István tiszthelyettes, VI. kerület. 3. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület. *IVf. Magasugrás.* 1. Deák Antal őrmester, III. kerület; 2. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület; 3. Tamási István tiszthelyettes, VI. kerület. *IVg. Hármassugrás.* 1. Deák Antal őrmester, III. kerület; 2. vitéz Szikszai József tiszthelyettes, VII. kerület; 3. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület. *IVh. Súlydobás.* 1. Deák Antal őrmester, III. kerület; 2. Szántó István gazd. tiszthelyettes, V. kerület; 3. Kovács István őrmester, VI. kerület. *IVj. Diszkoszdobás.* 1. Pázsit Lajos őrmester, V. kerület; 2. Deák Antal őrmester, III. kerület; 3. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület. *IVk. Gerelydobás.* 1. Szalkai Imre őrmester; V. kerület; 2. Szigeti Bálint tiszthelyettes, III. kerület; 3. Kovács István őrmester, VI. kerület. *V. Tiszti 5-ös csapatversenyek:* *Va. Atlétikai elméleti:* 1. Szombathelyi esendőrkerület; 2. Szegedi esendőrkerület; 3. Miskolci esendőrkerület; *Vb. 5×400 méteres stafétafutás.* 1. Budapesti kerület; 2. Pécsi kerület; 3. Szegedi kerület. *Vc. Olimpiai stafétafutás.* 1. Székesfehérvári kerület; 2. budapesti kerület; 3. szombathelyi kerület. *Vd. Magasugrásban:* 1. budapesti kerület; 2. szombathelyi kerület; 3. székesfehérvári kerület. *Ve. Távolugrásban:* 1. budapesti kerület; 2. szombathelyi kerület; 3. székesfehérvári kerület. *Vf. Hármassugrásban:* 1. budapesti kerület; 2. szombathelyi kerület; 3. székesfehérvári kerület. *Vg. Sulydobásban:* 1. szombathelyi kerület; 2. szegedi kerület; 3. székesfehérvári kerület. *Vh. Diszkoszdobásban:* 1. szombathelyi kerület; 2. budapesti kerület; 3. szegedi kerület. *Vj. Gerelydobásban:* 1. szombathelyi kerület; 2. budapesti kerület; 3. székesfehérvári kerület.

HIREK

Kormányzó Úr Ó Főméltósága elismerése a kenderesi örkülönítményen és a kenderesi őrsön szolgálatot teljesített esendőregyéneknek. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága a kenderesi örkülönítmény felosztása alkalmával *Milvius Attila* századosnak a legfelsőbb kihallgatáson magas elismerését és köszönetét méltóztatott nyilvánítani az örkülönítmény parancsnoki beosztásában teljesített szolgálataiért, továbbá elrendelni méltóztatott, hogy az örkülönítményre és a kenderesi őrsre beosztott legénységnek fárasztó és lelkiismeretes szolgálataiért magas megelégedése és köszönete tudtul adassék és kihirdetessék.

Tiszti továbbképző tanfolyam Budapesten. A budapesti esendőr laktanyában október 1-én veszi kezdetét a második esendőr tiszti továbbképző tanfolyam, amely öt hónapig fog tartani. A tanfolyam parancsnoka *kézdivásárhelyi Nagy Gyula* alezredes (Harcászati Szabályzat); tanárai: *Paldt Károly* ezredes (lovaglás és Lovaglasi Utasítás), *Balás Gyula* őrnagy (Becsületügyi Szabályzat), *dr. Valló József* őrnagy (Szolgálati Utasítás, polgári büntetőtörvény és perrendtartás), *Preyer László* őrnagy (Gy. Gy. Szab., Tereptan, műszaki ismeretek), *Fodor György* őrnagy (Bűnügyi nyomozás elmélete, Törvényes rendelkezések, Csüsz., Szolg. Szab. I. r. és Katonai Sportutasítás), *dr. Cseh Mihály* hadbíró őrnagy (Katonai büntetőtörvény és perrendtartás), *dr. Halasy Károly* aligazgató, állatorvos (Lóügyi Szabályzat és lóismeret), *vitéz Asvány Mihály* g. százados (Őrs- és Szárnygazdálkodási Utasítás,

Illetékszabályzat, Ruhagazdálkodási Utasítás), dr. Zechmeister József orvos-szds. (Testnevelés hygieniája és első segélynyújtás), dr. Kenyeres Balázs egyet. nyilv. r. tanár (Törvényszéki orvostan) és dr. Fried Rezső, az Országos bírósági vegyészeti intézet igazgatója (Bűnügyi kémia). A tanfolyamra a következő hallgatók vannak bevezényelve: Bernáth Sándor, dr. Dobolyi Lajos, Mike Ernő, Kudar Lajos, Skerlán Kálmán, Kontra Kálmán, Prettenhoffer Andor, Tavassy Lajos, Heidecker Károly, Fejér Károly, Nagy István, Kovarez Emil, Stenta Oszkár, Cziffermayer Richard, Plachintár László, vitéz Bajay Ferenc, dr. Erdöss Barnabás, Karácsonyi József szászadosok, Plávenszky Ferenc és dr. Torkos Béla főhadnagyok.

Fegyverhasználat. Budakeszi községben a Stoflitzter-féle vendéglőben szeptember hó 26-án 1/21 órakor korezmai verekedés támadt. A verekedők és a szolgálatteljesítő járőr (Menyhárt István gy. őrm. és Gonda Mátyás gy. csendőr) között dulakodásra került a sor. E közben a járőrvezető karabélyát lefegyverezési szándékból megragadták, mire Gonda Mátyás csendőr a járőrvezetője fegyverét megfogó egyén ellen szuronyt használt. A fegyverhasználat következtében Vagner Jakab budakeszi lakos azonnal meghalt. A járőr tagjai séretlenek maradtak. A kivizsgálás folyik.

Megtámadott csendőrök. Horváth Lajos sopronbámfalvai őrsbeli csendőr szeptember 10-én éjjel tájban — szolgálaton kívül — csendre intett az utcán hangoskodó 4-5 legényt. A legények egyike hasbarúgta a csendőrt, aki elesett, mire egy másik legény elvette tőle a kardját is. A kardot a csendőr csak 2 óra múltán tudta visszaszerezni. Horváth csendőr nem sérült meg, de hogy kellemetlen s nem valami díszes helyez-

tének, amelybe jutott, az a 12 dl. bor volt az oka, amit aznap este megivott, az kétségtelen; Palkovits György csornai őrsbeli őrmestert járőrszolgálat közben Makrai Vince dőri legény szeptember 11-én 18 óra tájban megtámadta, zubbonya egyik vállszalagját és néhány gombját letépte. Palkovics őrmester puskatussal könnyebben megsebesítette támadóját. Mindkét eset kivizsgálás alatt áll.

Elöléptek. Törzsőrmesterré: az I. számú csendőr kerületben: Majoros Márton, Soós István, Parajdi Péter; a II. számú csendőr kerületben: Tóttó Rezső; az V. számú csendőr kerületben: vitéz Havasi István; a VI. számú csendőr kerületben: Nagy István III., Telegdi János, Szilágyi Károly és a VII. számú csendőr kerületben: Szintai Bálint őrmesterek. **Őrmesterré:** az I. számú csendőr kerületben: Miklós József, Lőrincz Pál, a II. számú csendőr kerületben: Izmind István, Mérei János, Herbst Péter, Bazsika Imre, Lang Ferenc, Selmezi István, Keresztény József, Csere János, Horváth Sándor VII., Németh István VIII., Horváth Ignác I., Kuti Gábor, Szabó Sándor I., Schreiner József; a III. számú csendőr kerületben: Bernáth János, Lakatos István, Orbán József, Kardos Lajos II., Bella István, Németh József X.; az V. számú csendőr kerületben: Barna Ferenc, Lőrincz József, Kovács Gyula II., Natorác István, Mihálovits József, Horváth András, Lévai Adám, Szana Pál, Ujvári József; a VI. számú csendőr kerületben: Répás János, Mártha Gábor, Babics József, Görbedi András, Szuromi István, vitéz Ladányi Miklós, Busák András, Vanger Sándor, Csép Márton, Horváth Lajos, Papp József III., Kepics Antal, Kelemen András, Varga Károly, Bánzki György, Fekete Miklós, Zajác Mihály; a VII.

Csendőrségi szállító!

Khaki posztó, Loden, szintartó gyapju, a legerősebb strapára, méterje	15.20 P
Ugyanaz «Extra-Loden» minőségben	16.80 «
Khaki kammgarn, szintartó, tiszta gyapju	18.— «
Ugyanaz extra finomban	25.60 «
Férfi ing, fehér vagy khaki színben, kitérő molinból, szolgálatban zubbony alá a legcélszerűbb, legjobb és legolcsóbb	5.20 «
Alsónadrág, ugyanezen minőségben, rövid	2.50 «
Ugyanaz egész hosszú, fűzős	4.40 «
Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktáron	8.80 «

a 38 év óta fennálló és a csendőrségnél elismert

MÁRER egyenruházati intézetében

Budapest, VIII., Baross-tér 6,

a Keleti p.-udvar érkezési oldalán, a Baross-szoborral szemben.

Telefon: József 321-78.

KEMÉNYFA HÁLÓSZOBA

Tartós kivitelben. Jótállással kapható.
Csendőröknek kedvező részletfizetési feltételek.
Lányi butorkereskedő, VII., Akácfa-utca 7. sz.

A Csendőrségi Lapokban

csak olyan teljesen megbízható cégek hirdetését közöljük, amelyekről olvasóink bizalommal vásárolhatnak. Annak a cégnek a hirdetését, amely ellen a legkisebb jogos kifogás merül fel, azonnal töröljük, miért is kérjük olvasóinkat, hogy minden felmerült panaszt velünk közölni sziveskedjenek

Írógépet venni
szándékozó
csendőr urak
szíves figyelmébe!

Tekintettel a nagy közkeveltségre, amelynek a cégem által forgalomba hozott Remington Portable írógépek a m. kir. csendőrség körében öröndenek, egy aukció keretében lehetővé kívánom tenni, hogy minden csendőr úr egy ilyen

Portable Remington

írógépet nemcsak olcsón és 14 havi részletre szerezhesen be, hanem vevőmet még abban a meglepetésben is részesítem, hogy közöttük egy írógépet kisorsolok.

Abban az esetben, ha a csendőrség tagjait részletekre 6 hónapon belül 30 db vagy egy éven belül 52 db írógépet rendelnek, a megrendelők közül egynek az írógép vételárát sorsolás útján teljesen visszatérítem, illetve a már befizetett részleteket visszafizetem, a hátralékokat pedig elengedem. A sorsolási névjegyzéket a Csendőrségi Lapokban közlötteszem, annak ellenőrzésére a m. kir. csendőrség három tagját fogom felkérni. Bővebb felvilágosítással szolgál!

NÉMETH LÁSZLÓ

írógépbehozatali és kereskedelmi vállalat

Budapest, V., Alkotmány-u. 12

Kerékpár

közvetlen gyári lerakat eredeti német és francia uti és versenykerékpárok kényelmes részletfizetésre is.

Alkatrészek és pneumatik gyári árban kaphatók.

Varrógép

közvetlen gyári lerakat. Eredeti német himző, stoppoló, ajourozó új rendszerű Central-Bobbin varrógépek kényelmes részletfizetésre is kaphatók.

„GÉNIUS” GÉPSZAKÜZLETBEN

Károly-körút 3.

számú esendőr kerületben: *Baksa István, Ali István, Sütő Károly, Perge Benedek, Dancs György, B. Kovács János és Roskó István* esendőrök.

Dicséreték. *A m. kir. esendőrség felügyelője Verbói Szilva* Dénes századosnak azon a bátor tettéért, mellyel folyó évi május hó 26-án 11—12 óra között a hévizi tóban gégegöres következtében alámerült Király Lajos pécsi lakos kimentésében saját életének kockáztatásával eredményesen közreműködött, — felügyelői dicsérő okirattal való ellátás mellett — *dicsérő elismerését fejezte ki.*

A m. kir. pécsi IV. sz. esendőrkerület parancsnoka Dézsi András, esurgói osztály állományába tartozó törzsőrmesternek, mert személyes bátorságával két fogatolt megbokrosodott lovat megfogott és a fogat kocsisát szorult helyzetéből kocsija alól kiszabadította, így élete veszélyeztetésével egy nagyobb szerencsétlenséget elhárított, — kerületi dicsérő okirattal látta el.

Házasságot kötöttek: *Baldermann Frigyes* VII. számú esendőr kerületbeli főhadnagy *Kraft Mária Anna* úrhölgygel Gyulán; az I. számú esendőr kerületben: *Baán Lajos* őrmester *Jákli Annával* Csepregen; a II. számú esendőr kerületben: *Novák Kovács Imre* őrmester *Zsigmond Máriával* Sárbogárdon, *Gócza Demeter* tiszthelyettes *Bokor Gizellával* Sárváron, *Farkas György I.* tiszthelyettes *Poda Eszterrel* Pesterzsébeten, *Varga Sándor II.* őrmester *Mittermann Máriával* Kőszegen; a III. számú esendőr kerületben: *Skrilecz János* tiszthelyettes *Gráf Erzsébettel* Ágfalván, *Kiss József II.* tiszthelyettes *Stirling Angyalkával* Szentgotthárdon, *Hiller János* őrmester *Hóbár Gizellával* Szentpéterváron; a IV. számú esendőr kerületben: *Darkó Mihály* tiszthelyettes *Knapp Teréziával* Siófokon, *Szabó Lajos III.* törzsőrmester

Kundi Agnessel Devecseren, *Hálm József* tiszthelyettes *Kovács Sarolta Karolinnal* Dombóváron, *Csécs János g.* tiszthelyettes *Cseke Erzsébettel* Nemesdédén; az V. számú esendőr kerületben: *Kovács Antal* tiszthelyettes *Juhász Sarolta Vilmával* Baján, *Mari András* őrmester *Májer Ilonával* Ceglédbercelen; a VII. számú esendőr kerületben: *vitész Szikszai Lajos* őrmester *Hajdu Zsuzsannával* Tiszadorogmán, *Karácsony Szilárd* törzsőrmester *Sztankovics Irénnel* Hevesen, *Kasza István* törzsőrmester *Kálmár Annával* Budapesten, *vitész Gidófalvi Pál* tiszthelyettes *Barta Máriával* Abaujszántón.

Kérelmek. *Szabad Károly* gacsályi (Szatmárm.) őrsbeli törzsőrmester kéri azon bajtársait, akik *Kovács Mihály* volt 2. oszt. őrmester — 1918-ban nagydobrai (Zemplén m.) őrsparancsnok — és *Dorka Lajos* volt esendőr — 1918-ban esendőr a nagydobrai (Zemplén m.) őrsön — hollétéről tudomással bírnak, címüket vele közölni szíveskedjenek.

Kölesönös áthelyezésüket óhajtják: *Barton András* és *Sándor Ernő* hajmáskéri tiszti örkülönítménybeli (veszprémi osztály) esendőrök a győri osztály területére; *Vétek Mihály* kővágószőlősi őrsbeli (pécsi osztály) esendőr a budapesti vagy szombathelyi kerület területére; *Barkasz Miklós* demecseri őrsbeli (kisvárdai osztály) esendőr a budapesti vagy miskolci kerület területére; *Lakó Antal* sátoraljaujhelyi őrsbeli (sátoraljaujhelyi osztály) esendőr a szegedi, debreceni kerület vagy a budapesti kerület II. osztálya területére; *Maróthi Antal* solti őrsbeli (kecskeméti osztály) esendőr a gyulai osztály területére. Kérjük kölesönös áthelyezésüket óhajtó bajtársaikat, hogy címüket velük közöljék.

Eladó: *Kalló Lajos* tabi őrsbeli (Somogy m.) őrmester 22 hónapos „Lion“ nevű hím, szép küllemű német juhász-ebe. Az eb nevezett őrmester saját tulajdona és annak tartását és a közbiztonsági szolgálatban való alkalmazását a kerületi parancsnokság engedélyezte.

**HEGEDŰ
HARMONIUM
TÁROGATÓ
CIMBALOM
HARMONIKA
CITERA**

és az összes hangszerek, legjobbak, csakis itt a gyárban kaphatók.
Művészlesen javít, legjobb hurokat készít.
Árjegyzéket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. szab.
hangszergyár
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 71.
Csendőrségnek részletfizetési kedvezmény.

MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTÉK
80.000 sorsjegy 40.000 nyeremény

MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER!
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

500.000 pengő
azaz félmillió pengő

Jutalom és nyeremények készpénzben:

300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100.000	30.000	15.000

stb., stb. pengő, összesen több mint 6 millió pengő, mely összeget készpénzben kifizetik

Huzás október 22-én kezdődik!

Az I. osztályu sorsjegyek hivatalos árai:
Nyolcad P 2½ | Negyed P 5.— | Fél . P 10.— | Egész P 20.—

Sorsjegyek az összes árusítóknál

„CORVIN“ BÚTORCSARNOK

Részletre olcsón! Dohány-utca 39.

A közalkalmazottak bevásárlási forrása.

Butorhitel

a esendőrség tagjainak **Sándor Ignác** butoráruháza, Budapest, VI., Dessoewy-ú. 18-20 (Nagymező-ú. és Vilmos császár-út között) szállít hitelképes feleknek készpénzárban kedvező fizetési feltételekkel **elsőrendű butorokat.**

Csendőrtisztek, altisztek és azok családtagjai

nyolc havi részletfizetésre készpénzárban a következő cikkeknek kapják:

női-, férfi- és egyenruha- szöveteket, bélésárukat, vásznat, sifont, zefireket, új, gyárilag sterilizált ágytollat és pelyhéket, paplanokat, mindennemű mosókélméket, selymeket, valamint díszpárnákat a	és egyéb vászonárukat, női s férfifehérműveket készen és rendelésre,	törülközőket, abroszokat, kötött és szövött árut, kötött gyermekgarnitúrát,	kesztyűt, harisnyát, kész kötött kabátokat, függő- göny és függönykerméket,
---	--	---	---

TRIBON Ruházati Részvénytársaságnál, Budapest, VIII. kerület, Üllői-út 14. szám.

Az egyes vásárlások utáni első részletek 1927 november hó 1-ével kezdődnek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cikket nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk s azt megfelelően honoráljuk. Kéziratot nem adunk vissza. A közleményeket kérjük az ivnek csak egyik oldalára, lehetőleg félhasábosan és könnyen olvasható írással írni. A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, levélben senkinek, válaszbélyeget tehát fölösleges beküldeni. Jeligéül kérjük kisebb helységek neveit választani, mert az azonos jeligéből származó félreértéseket csak így lehet elkerülni. Az előfizetést kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk.

Érdeklődő. A Földbirtokrendező Biróság odaitétele útján a csendőrsök legénységének juttatott földek után a földet használók mindennemű adót, amit a földre kivetnek, fizetni kötelesek.

K. Szöllős. 1. Az a postahivatal, ahol vasárnap és ünnepnapokon távbeszélő és távirdai szolgálat van, köteles ajánlott és expressz leveleket is felvenni. A többi postahivatalok és kirendeltségek erre nem kötelezettek. Tekintet nélkül azonban arra, van-e távbeszélő- és távirdaszolgálat, minden postahivatal és kirendeltség köteles a vasárnap és ünnepnapokon érkezett leveleket a postaérkezést követő egy órán belül még akkor is, ha az délutánra esik, bárkinek, aki azért jelentkezik, kiadni. Kikézbcsiteni azonban nem köteles. 2. Ahhoz, hogy végkielégítésre igényjogosultsága legyen, öt évi megszakítás nélküli szolgálat szükséges. Ebbe természetesen a katonai szolgálat éppen úgy beszámít, mint a nyugdíjba, ha azt igazolni tudja és ha a katonaságtól 30 napon belül, tehát megszakítás nélkül jött a csendőrséghez. 3. Kérelmét közöltük.

Mágoos. Az augusztus hóban kiadott s a július hóra vonatkozó étkezési pénz-különbözet, valamint általában az étkezési pénz semmiféle kapcsolatban sincs a közzgazdálkodásoknak befizetendő napibetétekkel. Az étkezési pénz illeték, ami min-

den esendőrt megillet s azzal a közzgazdálkodástól függetlenül szabadon rendelkezik, ha csak a napibetét összege nem egyenlő a mindenkori étkezési pénz összegével, amikor természetesen a közzgazdálkodás tagjai az étkezési pénzükhnek megfelelő összeget napibetétként befizetni kötelesek. Ön azt írja, hogy a közzgazdálkodás tagjainak megegyezése annak idején úgy szólt, hogy a visszamenőleg kapott étkezési pénzt nem fizetik be a közzgazdálkodásnak, most pedig, amikor anyaörsére bevonult, ezt az összeget az az örs, amelyikre ideiglenesen vezényelve volt, mégis követeli. Ez így jogtalannak látszik, de az sincs kizárva, hogy az illető örs közzgazdálkodásának tagjai utólag abban egyeztek meg, hogy a kérdéses összeget a napibetét kiegészítéseként mégis befizetik a közzgazdálkodásba, de nézetünk szerint ebben az esetben sem követelik öntől jogosan az összeget, mert hiszen Önt tényleg csak annyiból élelmeztek, amennyit befizetett. Jelentse az ügyet örskihallgatáson s kérje esetleg az ügynek az osztályparancsnokság elé való terjesztését.

Szahara. 1-3. Ha az államrendőrséghez akar átlépni, kérvényét a területileg illetékes kerületi rendőrfőkapitánysághoz kell szolgálati úton benyújtani. Ajánlatos kötelezőjének lejártá előtt több hónappal benyújtania a kérvényt, mert a rendőrségnél a fogvaték arányában vannak felvételek s ha csak kötelezője lejártá után jelentkezik, könnyen megtörténhetik, hogy csak megszakítással jut át a rendőrséghez. 4. Azok, akik 40-ik életévüket betöltötték, a nős létszám fogvatékának arányában soron kívül kapnak nősülési engedélyt, ami azt jelenti, hogy az ilyen nősülési kérvények a kerületi parancsnokságnál az engedélyre várakozók névsorának elejére jutnak s így az engedélyt azonnal megkapják, mihelyt valamelyik rős fogvatékba jut. 5. A csendőrt nem lehet arra kötelezni, hogy elő nem írt felszerelési vagy berendezési cikket, mint pl. lábszönyeg, saját költségén beszerezzen.

Zalán futása. 1. Be kell jelentenie a szolgabírói hivatalnak. 2. A gödöllői ebdomító telep eddig kétféleképpen adott ki ebeket: a) kötelezvény ellenében, mely esetben az eb ugyanolyan elbírálás alá esik, mintha a csendőr tulajdonát képezné, csak a szolgálati ebek részére különben fennálló

Kérdezze meg bajtársait,

kik az **AEG MIGNON** írógépen dolgoznak és meg fogja tudni tőlük, hogy gépünk amellet, hogy szép, tökéletes és gyors munkát produkál, szép, precíz és tökéletes munkára szoktatja a rajta dolgozókat. Valóságos nevelő hatása van, úgy, hogy megfizethetetlen az az érték, amit a rajta dolgozó kiépít. Ne írja tovább kézzel jelentéseit, nincs arra szükség, tartson lépést a XX. század tempójával. Ami 1200 bajtársának jó, az Önnek is jó lesz. Rendelje meg 30 napi próbára díjtalanul minden kötelezettség nélkül.

AEG. U. M. V.
 ÍRÓGÉP-OSZTÁLYA
 BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 29.

kedvezményekben részesül. Eltartása teljesen azt terheli, aki- nek az ebet a telep kiadta. b) Mint hivatalból kiadott szolgál- lati ebet, amelyet a vezető csak gondoz és nevel. Ha ezek az ebek már ki vannak képezve s így minősítve is vannak, el- tartásuk a kinevelést terheli. Ezen a címen az étkezési pénz 25%-a számítható fel. Addig, amíg az ebek minősítve nincse- nek, a költségek a vezetőt terhelik. A közzgazdálkodást termé- szetesen nem lehet arra kötelezni, hogy az ebet akár az étel- hulladékból is, eltartsa, de hát közös megegyezéssel ezt a kérdést is meg lehet oldani. Az ebnek való hulladék különben a mészárosnál sem drága.

Vitatkozó bajtársak. A közzgazdálkodás tagjai szabad- ságuk első 14 napjában csak 20 f. levonással kapják vissza a napibetétet. Ez azonban nem vonatkozik azokra, akik mint ideiglenesen vezényelték, 20%-os felülfizetéssel étkez- nek a közzgazdálkodás konyháján, mert ezek a közzgazdál- kodásnak nem tagjai. Éppen azért fizetik 20%-os felülfizetés- sel a napibetétet, mert mint átfutó, napról-napra étkezők nem viselik a közzgazdálkodás kockázatait, de viszont azért a 20%-os többletfizetéssel a közzgazdálkodásnak kellő ellenértéket nyújtanak. Indokolatlan volna őket még ezen felül azoknak a terheknek is alávetni, amelyeket a közzgazdálkodás tagjai viselnek, mint pl. a magánügyben élvezett szabadság első 14 napjában a napibetétből 20 f. visszatartása. Az ideiglene- sen vezényelték napról-napra étkeznek, napról-napra fizetnek ezért s természetesen, hogy azokra a napokra, amelyeken a köz- gazdálkodást bármilyen okból nem veszik igénybe, tőlük a napi- betétet fizetését még a legkisebb százalék arányban sem lehet követelni. Adja elő ügyét örskihallgatáson s kérje, hogy az döntés végett az előjáró osztályparancsnoksághoz felterjesz- tessék.

Somogy. A vezényelték a 20%-kal felemelt napibetétet ugyanazon szabályok szerint tartoznak befizetni, mint a gaz- dálkodás tagjai az egyszerű napibetétet s természetesen a visszatérítés szabályai is ugyanazok.

Kincses Kolozsvár. 1. Ha kissé zavaros levelét jól ér- tettük meg, Ön 1918 december 28-tól 1920 októberéig nem teljesítet- t állami szolgálatot. 1920 októberében bevonult katonának és a csendőrséghez 30 napon belül, tehát megszakítás nélkül lépett át. Nyugdíjába ezek szerint 1920 októberének attól a napjától (amit nem írt meg) számít a szolgálati ideje, amelyik

napon a nemzeti hadsereghez bevonult. De hogy 1918 december 28-tól 1920 októberéig miért nem tudott bejutni sem a honvéd- séghez, sem a csendőrséghez, azt levelében nem indokolja. Írja ugyan, hogy 1919 január elején a csendőrséghez kérte a fel- vételét, de nem vették fel; hogy miért, azt mi sem tudhatjuk. Azután jött az úgynevezett proletárdiktatura és a román meg- szállás, de 1920 áprilisában már az utóbbi is megszűnt és nem lett volna akadálya, hogy a nemzeti hadseregbe vagy a csendőrséghez belépjen. Ilyen előzmények után reménytelennek látjuk, hogy nyugdíjaztatása után a kérdéses időnek nyug- díjidejébe való beszámítását sikerrel kérhesse. 2. Azt elérheti, hogy édesanyja után családi pótlékban részesüljön, ha igazolni tudja, hogy anyja nem képes fenntartani magát és egyedül Öntől várhat támogatást. Ezt helyhatósági bizonyít- ványal kell igazolnia és a kérvényt szolgálati úton a bel- ügyminiszter úrhoz (VI. b. osztály) kell beadnia. Soron- kívüli nősülési engedélyre azonban 40 éves életkoron alul semminemű indokolással, még a levelében foglaltakkal sem számíthat, ezt hiába is kérné.

Grönland. Az ideiglenesen vezényelték pótdíja a napidíj felének illetve egynegyedének felel meg, aszerint, hogy az illető nős-e vagy nőtlen. Önt a napidíj egynegyede illeti meg a levelében említett napokra. Hogy nőtlen bajtársai a napi- díj felét kapták volna vezényeltetési pótdíjként, azt kötve hisszük, de ha mégis így lett volna, az csak tévedés lehet s az illetéktelenül felvett összeget vissza kell fizetniök.

Hazám. 1. Ha tiszti előjárói estek, akkor legfeljebb a Hadtörténelmi Levéltár adhat Önnek felvilágosítást. Az el- járást megtalálja az 1925. évi 3. számunk 45. oldalán. 2. A volt 65. cs. és kir. gyalogezred irattárának kezelése a miskolci alispáni hivatalnak van kiosztva, de értesülésünk szerint valószínű, hogy az irattárból semmi vagy csak alig valami menekült meg. 3. A keresett nem teljesít szolgálatot, lakcíme ismeretlen. Nem írta meg, mikor lépett ki a rendőrségtől, így nem tudjuk, van-e egyáltalában megszakítása. De ha van is, akkor is oly csekély, hogy — amennyiben a fel- vétele iránti kérelmének idejében való beadását igazolni tudja majd — a siker reményével kérheti nyugdíjaztatása után kegyelmi úton a katonai és rendőrségi szolgálatának nyug- díjába való beszámítását.

K. M. Zsáka. Nem teljesítetek szolgálatot, címük ismeretlen.

A Csendőrségi Lapok részére **HIRDETÉSEKET**

kizárólag **Balogh Sándor hirdetőirodája**

V., Bálvány-utca 12. **vesz fel.** Telefon: T. 157—83.

Mindennemű megkeresések erre a címre intézendők.

Több mint 31 év óta a világot uraló eredeti angol

The Champion kerékpárokat

3 évi jótállással havi 20 P részletre, kerékpáralkatrészeket, lánc, pedál, nyergeket nagyban gyári árban, külső gummik 6-80 pengőtől, belsők 2-10 pengőtől, Motóbécane francia motorkerékpárokat 840 pengőért szállítunk.

LÁNG JAKAB ÉS FIA kerékpár- és gumminagykereskedők
Nagy árjegyzék 700 képpel ingyen. Budapest, VIII. József-körút 41.

BÚTOR részletre **Ó** Budapest **3.**
olcsón VI., **Ó**-utca

Postások és rendőrség szállítója.

Világhírű „**Styria**“ kerékpárok,
kerékpárgummi, kerékpáralkatrészek
Világhírű „**Columbia**“ és „**His**
Masters Voice“ gramfonok és
gramfonlemezek, továbbá legjobb **varrógépek**

gyári **Deményi és Fia** cégnél
raktára

Budapest, VI., Teréz-körút 4. sz.

Eladás a csendőrség tagjainak részletfizetésre
is olcsó gyári áron **Kérjen árjegyzéket!**

12 havi részletre kaphat háló-, ebédlő-,
üriszoba és konyha-
bútort a legolcsóbbtól a leg-
drágább kivitelig.
BLEIER Rákóczi-út 30. félemelet.

NAGY ÁRKEDVEZMÉNY

Gábor Lajos — órás és ékszerész —
V., Lipót-körút 30. sz.

la R. Doxa P 26.—

la Omega . . . P 37.—

15% engedmény a csendőrség tagjai részére

Kérjen ingyen árjegyzéket!

E. Gy. csendőr, Kapócsapáti. Az első címe: Budapest, IV., Egyetem-utca 1. sz. A másik címe nem található.

G. M. Baróthy Jenő őrnagy volt s 1924 december 21-én meghalt. A másíkról írja meg, hogy melyik volt az anyazred, esetleg más közelebbi adatot közöljön róla, mert több hasonló nevű van, de az Ön által írt adatok egyikre sem illenek, mert a nyilvántartásban ilyen adatok nem is szerepelnek.

Quo vadis. Válasz a lexikon rovatban.

Reménység. A megszakítás túlságosan sok, nem hisszük, hogy kéréme eredményes lenne. Bizony ezt sokan megjárták, éppen úgy, mint Ön, akik a testületből meggondolatlanul kiléptek s azután megbánták és visszajöttek.

Gyórszentmárton. Válasz a lexikon rovatban.

Háromszéki. 1. A budapesti I. osztályparancsnokságot vezeli. 2. A csendőrségi pótdíjnak a nyugdíjba való beszámítása régen vajudó és állandóan felszínen tartott kérdés, de hogy a törekvést mikor kíséri majd siker, az bizonytalan. 3. A fizetési csoportokba való előmozdítás két évenként történik. Indokolt esetben mellőzésnek is van helye. 4. A nyugdíjasok az után a község vagy város után kapják lakbérüket, ahol nyugdíjaztatásuktól számított egy éven belül véglegesen letelepedtek.

Sopron-Szil. Válasz a lexikon rovatban.

Pusztavaas. A Szut. 330. pontjának 8. és 9. alpontjai a Határszéli Szolgálati Utasítás 33. §-ából vétettek át. Ma a tulajdonképpeni határszéli szolgálat ellátására a vámórség van hivatva, de mert a vámórség fegyverhasználati joga a csendőrségével azonos, a csendőrségi fegyverhasználati utasítás megváltoztatása a vámórségre is mérvadó. A régi szövegezést a Szut. is megtartotta, mindössze annyi változtatással, hogy a „kettőnél több egyén“ helyett a helyesebb „3 vagy több egyén“ megjelölést használja. Az eredeti szöveg 1912-ben került a csendőrségi Határszéli Utasításba és pedig a pénzügyórség szabályzatából, amelybe viszont 1853-ban került, a porosz pénzügyórségre 1834 óta érvényes törvényből szösz szerint átvéve. A porosz törvénynek ez a rendelkezése a szakirodalomban sok kedvezőtlen bírálatban részesült, mert még más nehézségeket is rejt magában, mint amelyeket Ön a levelében felemlített, de mert a csendőrség határszéli szolgálatot tulajdonképpen nem teljesít, az utasítást szerkesztő és felülbíró bizottságok nem érezték magukat hivatottaknak arra, hogy új határszéli fegyverhasználati jogot kodifikáljanak. Ennek a szakasznak az eredeti célja a *nagyobb* csempészszállítmányok feltétlen feltartóztatásának biztosítása volt. Megjegyzendő, hogy ennek a két pontnak a magyarázata is

az említett porosz törvényből származik, csak a Szut.-nak az a magyarázata új, hogy a mellékutakon kívül, az azok között levő terep is ugyanazon elbírálás alá esik, mint a mellékutak. Ezt a módosítást konkrét esetek tették szükségessé. 2. Csak a Cs-20. III. fej. 13. p. 2. bekezdésében foglalt visszatérítést követelheti a hó végén, mert hiszen a 60 óra külszolgálat után vezénylési pótdíjat kapott és abból kellett magát élelmeznie. Az egész szolgálat külszolgálat volt, nem vezénylés, mert azt valószínűleg szolgálattal lappal teljesítették.

Keppány. 1. Nyugdíjba beszámítható szolgálattal idejének kezdete 1917 január 29. Három év — 1917—1919 — ebből mint hadiév kétszeresen számít a nyugdíjába. 2. Olvassa el lapunk folyó évi 15. számában „Kimaradás“ jellegre küldött üzenetünk 2. pontját. Fenyítése sok és súlyos s az okok is súlyosak, amelyek miatt fenyítéseit kapta. Hogy azonban az Ön általános viselkedése, egyénisége olyan-e, hogy elbocsátására sor kerülhessen emiatt, azt csak előjárói tudják elbírálni, akik ismerik Önt. Annyit mondhatunk, hogy nagyon ügyeljen magára s alaposan változzék meg, ha a testületben keresi a jövőjét.

Torda, 1897. 1. A volt cs. és kir. 50. gyalogezred irattára Kecskeméten van az alispáni hivatalban. 2. Olvassa el lapunk 1926. évi 4. számában „Szerencse“ jellegre küldött üzenetünket. 3. A hadifogságban töltött idő a nyugdíj szempontjából nem megszakítás.

Román határ. Meg kell vizsgáltatniok magukat hatósági orvossal s ha az orvosi vizsgálat a házasság megkötésének nem látja akadályát, az igazságügyminiszter úrtól kell kérnie az engedélyt — az orvosi bizonyítvány alapján —, hogy unokanővérét feleségül vehesse.

Marosszéki. 1. Olvassa el lapunk 1926. évi 16. számában „Igényjogosult 16“ jellegre küldött üzenetünket. 2. Az ideiglenesen vezényelték mindaddig, amíg vezényeltetési pótdíjat élveznek, a húsz százalékkal felemelt napibetétet kötelesek fizetni, függetlenül attól, hogy mennyi az étkezési pénz.

Remény. A Cs.-20. utasítás III. fejezet 13. pontja értelmében a hó folyamán a közigazdálkodásból kilépett, ideiglenesen vagy tartósan elvezényelt, betegség, üdülés vagy próbaszolgálat stb. céljából szabadságra ment legénység a hátralevő időre napi betétjét visszakapja. Magánügyben szabadságon levő legénység a szabadság első 14 napjára az örsfőzőnő bére, világítási stb. költségeihez való hozzájárulás céljából csak húsz fillér levonásával kapja vissza a napi betéteket. Ön betegszabadságra ment, napi betétjeit tehát levonás nélkül kell megkapnia.

ASSZONYOM!

Kísérelje meg és mosson

Persil

önműködő mosószerrel.

Szappan, kefe és dörzsölés nélkül,
tüzelő és munka megtakarításával
havonta tetemes összeget
takarít meg.

Szentkirály. 1. Irja meg, mikor. 2. Erről egyáltalában nincsenek történelmi feljegyzések.

Inota. A Cs.—20. utasítás III. fejezet 13. pontjának első bekezdése értelmében a külszolgálatban távollevők a napi betétben hónap közben semmit sem kaphatnak vissza. Hónap végén azonban, az előírt óraszámot felül folyósított minden 24 órás szolgálat után egy-egy napi betétet 20—20 fillér levonással vissza kell fizetni. Ez értelemszerűleg vonatkozik a nem közbiztonsági szolgálatban (kihallgatás, tanúkihallgatás, cöllövészet stb.) teljesített szolgálati órákra is, ha nem helyben teljesítettek.

B. B. Zsadány. 1. Beresényi Miklós gróf (1665—1725) II. Rákóczi Ferenc hadvezére és haláláig belső barátja volt. Végigküzdötte a kurucok szabadságharcát, Rodostóba került s ott is halt meg. A kurucok szabadságharca a nagymajtényi sikon bukott el, a kurucok elszéledtek és Kassa, Munkács és a többi, Rákóczi kezén levő várak a császári hadak kezére jutottak. Rákóczi Lengyelországba utazott segítségért, de távol-létében fővezére; Károlyi, Szatmáron békét kötött. Rákóczi azonban a békét nem fogadta el, hanem kibujdosott az országból s Rodostóban talált menedéket, ahol 1735-ben meghalt. Hamvait hazahozták s a kassai székesegyházban helyezték örök nyugalomra. 2. Olvassa el lapunk 1926. évi 1. számában „K. J. B.” jellegére küldött üzenetünket. 3. Olvassa el lapunk folyó évi 15. számában „Kimaradás” jellegére küldött üzenetünket. 4. Ha kötelezője lejárt után azonnal át akar lépni az államrendőrséghez, akkor adja be szolgálati úton a kérvényét kötelezője lejárt előtt néhány hónappal ahhoz a kerületi főkapitánysághoz, amelynek területére a felvételét óhajtja.

Gyömrő. 1. Olvassa el lapunk 1925. évi 7. számában „A. A. Sopron” és ugyanazon évi 8. számában „Öreg főtörzsörmeester” jellegére küldött üzenetünket. 2. Igen. 3. Kísérje figyelemmel a Budapesti Közlönyt és a Csendőrségi Közlönyt, ahol az igényjogosultsági igazolványosok számára kínálkozó állások pályázatai megjelennek.

Vezényeltek. Csak a Cs.—20. utasítás III. fejezet 13. pontja szerint. Olvassa el „Inota” jellegére küldött üzenetünket.

D. K., Siófok. 1. A Szut. 132. pontja értelmében a laktanyában a hasznos háziállatokon (ló, tehén, kecske, sertés, baromfi) kívül házőrző vagy szolgálati ebet, valamint macskát és galambokat is szabad tartani. Ön azt kérdezi, mit kell érteni azon a kitételen: „laktanyában”. Ez alatt a laktanyában lakó nőöket és nőtleneket kell érteni. Ugy magyarázni, amint Ön próbálja, ezt a pontot nem lehet. A Cs.—20. utasítás I. fejezet. 3. pontja kimondja, hogy nőtlenek a közzgazdálkodástól külön gazdálkodást nem vezethetnek, tehát saját háziállatot (ló, tehén stb.) sem tarthatnak. 2. Gimnáziumban a magyaron kívül csak a latin és német nyelv oktatása kötelező. Reál-gimnáziumokban a francia is. Olyan középiskola, amelyben idegen nyelv tanulása nélkül érettségit lehetne tenni, nincsen.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Pallas r.-t. nyomdája Budapesten, V., Honvéd-u. 10. sz.
(Telefon: T. 205—67, 205—68, 205—69.)
Felelős vezető: Tiringer Károly műszaki igazgató.

„FOTÓ”
fényképezési szaküzlet
BUDAPEST
VII., Rákóczi-út 80.

Tiszteknek és véglegesített
csendőröknek **6 havi hitel**

Fotó osztály:

Nagy választék minden árban elsőrangú gyártmányú gépekben, felszerelésekben és anyagokban.

Rádió osztály:

Kész készülékek, alkatrészek, vázlatok, accumulatorok stb. stb.

Optikai osztály:

Mindennemű látcsövekben nagy készlet; szemüvegek, javítások orvosi vényre. Pontos és gyors kiszolgálás.

Gramofon osztály:

A mai kor legtökéletesebb angol beszélőgépei a leg-egyszerűbb kivitelűtől a legdrágább kivitelűig. Lemezek nagy választékban.

Mechanikai gyermekjáték osztály:

Vasutak (gőz-, villany- és óraszerkezettel), vasuti felszerelések, gőzgépek, gyerekkinók stb. stb.

Elsőrendű német gyártmányú

kerékpárok és varrógépek

véglegesített csendőröknek előnyös

részletfizetésre kaphatók.

Kerékpár és Varrógépkereskedelmi Vállalatnál
Budapest, VI., Andrássy-út 83—85 sz.

Telefon 980—22.

BÚTORCSARNOK

ERNST GYULA, BUDAPEST, VII., DOHÁNY-UTCA 33
(Klauzál-utca sarok)

Mindenféle bútorok és lakberendezési tárgyak óriási választékban. A csendőrség tagjainak jutányos ár és kedvezményes fizetési feltételek. Vidékre csomagolás.

Beraneck József

kitüntetett egyenruha szabómester

IV., KIRÁLYI PÁL-UTCA 6. SZÁM

Békebeli kivitelben, tökéletes szabással készít

csendőrségi attilákat, úgyszintén lovaglónadrágokat
Matura szisztemája szerint

Modern BUTORSZALON

ÜLLŐI-UT 14. BAROSS-UTCA 11.

Olesó szolid kiszolgálás! Cégtul.: **Gáspár Nándor.**

Pontos és legjobb órák:

Doxa . . 350.000 K

Omega . 550.000 „

== 5 évi írásbeli jótállással ==

POLGÁR KÁLMÁN FIA műorás és ékszerész

Budapest, VII., Teréz-körút 5. I. em.

Arany- és ezüstórák, ékszer és ajándék tárgyak.

Részletfizetés bevezetve! * 30 éves cég